Sfântul cel frumos, marele mucenic Hristofor. Sfânta Fotini, cea întocmai cu apostolii

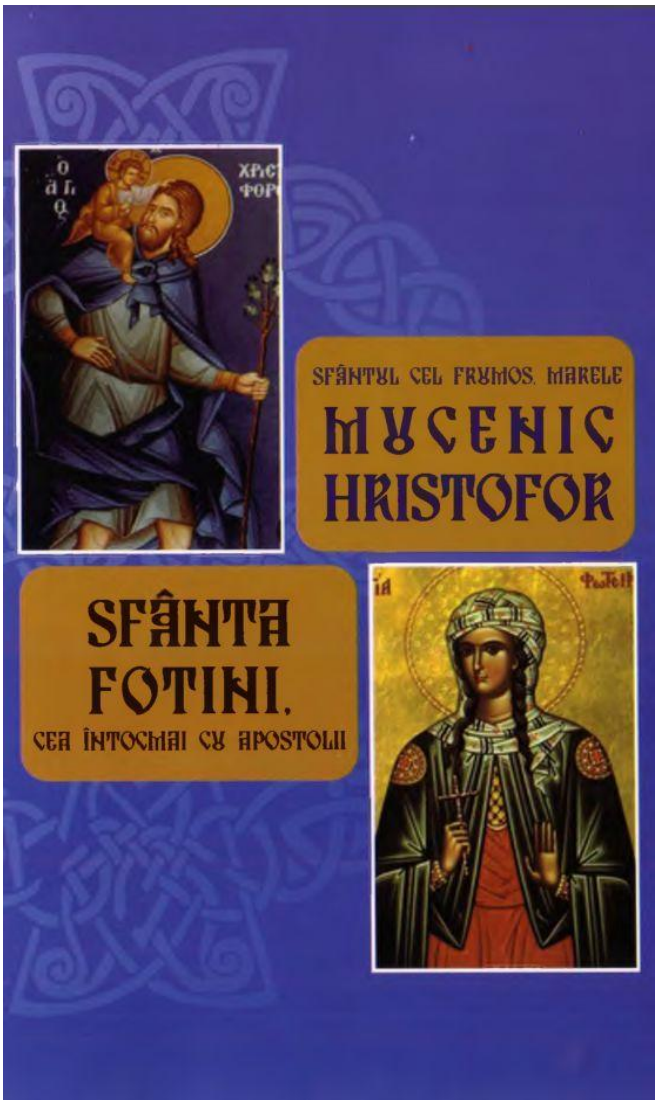

Traducere de Cristina Dogaru

Editura Cartea Ortodoxă

2011

Carte tipărită cu binecuvântarea prea sfinţitului părinte Galaction, episcopul Alexandriei şi Teleormanului

Cuprins

Sfântul mucenic Hristofor **4**
Prolog **4**
Introducere **5**

Cea mai cruntă persecuţie 6
„Din ţara canibalilor" 8
Denunţătorul 10
Rugăciunea care face minuni 11
Unul singur în faţa a două sute de soldaţi 13
Sfârşit triumfător 17
În cuibul fiarei 19
„Nu aduc jertfă zeilor" 21
Capcana 23
Două samarinence 27
„Cele nebune ale lumii acesteia" 29
„Şi nu şi-a deschis gura sa" 31
„Îmbărbătează-te!" 36
„Suntem creştini!" 39
În amvonul cel încins 43
„Să-ţi fie ruşine, Decie!" 46
„Strălucită cunună, vesel Paradisul" 48
„Tăiaţi în bucăţi!" 49
„Tăiaţi-i capul" 51
Ultima cunună 52
Sfânta Fotini, cea întocmai cu apostolii 55
Prolog 55
Dialogul de neuitat cu Mântuitorul Hristos 56
Persecuţia lui Nero 58
Predica Sfintei Fotini 58
Nu se îndeplinesc sfaturile lui Sebastian 59
Victor rămâne neclintit în credinţă 59
Pedeapsa guvernatorului şi mântuirea lui minunată 59
Mânia lui Nero 60
Domnul se arată martirilor şi îi întăreşte 60
Sfânta Fotini în faţa lui Nero 60
Martiriul credincioşilor 61
Bărbaţii în închisoare şi femeile sub baldachin aurit 62
Sfânta face cunoştinţă cu fata lui Nero 62
Sfânta împreună cu cele dimpreună cu ea îşi continuă martirul 63
Sfânta împreună cu copiii şi surorile ei beau otravă 63
Otrava devine mai puternică 64
Vrăjitorul devine creştin şi i se taie capul 64
Se aruncă plumb încins în gura Sfintei 64
Aruncă oţet şi pucioasă în ochii Sfinţilor 64
Orbiţi şi băgaţi în închisoare împreună cu şerpii 64
Închisoarea devine loc de propovăduire 65
Pe cruce 65

Sfânta Fotini face minuni 66
Sfinţii sunt jupuiţi de vii 66
Sfârşitul Sfintei Fotini 66

Sfântul mucenic Hristofor

Prolog

Conform tradiţiei, Sfântul Hristofor a fost de neam barbar. Ajuns soldat în serviciul Romei a cunoscut credinţa creştină prin descoperirea pe care i-a făcut-o un monah. Atâta de mult zel îl cuprinsese, spune tradiţia mai departe, că a vrut atunci pe loc să se facă util semenilor săi.

Fiind un om puternic, bine legat, i se dădu următoarea ascultare şi anume de a-i trece în spinare pe oamenii ce locuiau lângă un râu adânc şi volburos şi nu puteau comunica cu cei care locuiau de partea cealaltă. Noul creştin îndeplini cu multă râvnă acest neobişnuit serviciu.

Într-o bună zi văzu un copil care îi făcea semne de pe celălalt mal ca să-l ajute să treacă râul. Fără să stea prea mult pe gânduri îşi luă toiagul de care nu se despărţea niciodată şi pe care îl avea de ajutor şi trecu spre băieţel. Îl ridică pe umeri. În timp ce traversa râul avu parte de o surpriză : copilaşul devenea din ce în ce mai greu, ajungând aproape să-l zdrobească prin greutate, când ajunse cu el pe malul celălalt. Când totuşi reuşi şi îl dădu jos se întoarse către el şi îi spuse că dacă ar fi ridicat întreg universul nu ar fi fost atât de greu ca el...

Surpriza fu şi mai mare când primi din partea copilului răspunsul că el, uriaşul, nu a ridicat pe umeri întreg universul ci pe Cel care a creat cerul şi pământul. Şi se făcu nevăzut.

De atunci, aproape fără voia sa, Sfântul deveni Hristofor, adică „purtător de Dumnezeu".

Pentru rugăciunile sale, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte. Amin.

Introducere

Anul 251 al erei creştine. În acest secol, ce se va dovedi a fi al căderii Imperiului Roman, a curs mult sânge.

Nicicând în istorie zdruncinatele tronuri împărăteşti nu au cerut atâta sânge pentru a-şi răscumpăra fărădelegile lor şi niciodată nu a curs atâta sânge omenesc în numele unor idoli deşerţi.

În timp ce împărăţia îşi trăia ultimele sale clipe, ruinându-se din interior, împăraţii ei, atunci când nu se distrugeau reciproc, atribuiau tot răul noii credinţe care cu toate persecuţiile câştiga din ce în ce mai mult teren chiar şi printre senatori. Creştinii erau socotiţi duşmanii de drept ai statului şi ai zeilor romani.
Hipodromurile îşi aveau asigurate „priveliştile" în tot imperiul, animalele sălbatice îşi săturau pântecele cu trupuri omeneşti, Coloseumul roman devenise roşu de atâtea sacrificii ce se făceau acolo.

Trecuseră 200 de ani de când Nero declarase prima persecuţie împotriva creştinilor. Îi urmară şiruri întregi de alţi împăraţi care în diferite feluri, uneori cu oarecare îngăduinţă, alteori cu brutală adversitate, dădeau curs calomniilor la adresa creştinilor, făcându-se vinovaţi pentru sângele vărsat.

La sfârşitul secolului al doilea al erei creştine lucrurile au început să se mai liniştească, ura se mai domoli şi începură să apară câteva legi mai îngăduitoare pentru creştini.

Creştinismul se răspândea văzând cu ochii. Sămânţa lăsată de sângele martirilor începea să rodească. Şcoli catehetice, noi biserici în oraşe mici şi mari, cimitire îşi fac apariţia în diferite părţi ale Imperiului Roman.
Slujitorii bisericii, de la diacon până la episcop constituiau sfântul cler din care nu vor întârzia să apară figuri demne de luat în seamă, adevărate modele...

Vijelia trecuse ! Aşa le plăcea tuturor să creadă. Biserica putea să respire în voie. Mamele povesteau odraslelor lor istorii din viaţa şi din martiriul suferit de atleţii credinţei, istorii adevărate, care aparţineau ce-i drept, altor vremuri dar care nu trebuiesc niciodată uitate.

Pe scena istoriei Imperiului Roman îşi face atunci apariţia Deciu, militar de carieră ce îşi învinsese în luptă corp la corp adeversarul, pe Filip, în bătălia de la Verona. Toate legiunile romane îl recunoscură pe el ca împărat. Noul conducător provenea dintr-o străveche şi aleasă familie romană, ai cărei membri slujiseră patria până la sacrificiu.

Noul împărat găsi însă alt mijloc de a face ca numele familiei sale să fie prea mărit.Îşi adună toate puterile ca să termine, credea, odată pentru totdeauna cu această „rană" numită creştinism.

Astfel că situaţia se schimbă brusc. Din 249 până în 251 se dezlănţui o prigoană fără precedent împotriva creştinilor, de la o margine la alta a imperiului într-o încercare de exterminare, pur şi simplu.

Împăratul a dat ordin ca toţi guvernatorii locali să caute şi să găsească pe creştini, să îi silească să se întoarcă la credinţa păgânească cu orice preţ, folosind şi tortura dacă întâmpinau rezistenţă. Dacă nu, să îi omoare folosind cele mai cumplite proceduri ce existau sau se puteau inventa.

A studiat noul persecutor modurile în care procedaseră înaintaşii săi şi a găsit că erau destul de blânde metodele folosite de aceştia. Din această cauză a născocit noi moduri mai dure şi le-a „perfecţionat" pe cele vechi. Bestialitatea era la apogeu!

Ce mamă astăzi ar putea să istorisească copiilor săi despre biciuiri până la moarte, cine ar putea să audă de smulgerea unghiilor, de moartea pe cruce, de trimiterea creştinilor pentru a fi mâncaţi de animalele sălbatice, de aşezarea pe tronuri încălzite la foc, de băile cu ulei încins, de pietrele de moară ce măcinau oameni şi de alte asemenea teribile pedepse pregătite de Deciu în arsenalul morţii.

A sosit timpul acum să istorisim martiriul unui om care, deşi foarte urât la înfăţişare, s-a dovedit a fi unul dintre cei mai frumoşi sfinţi pe care i-a avut Biserica.

Cea mai cruntă persecuţie

Ne aflăm în ultimul an al domniei lui Deciu şi acesta parcă se grăbeşte să termine lucrul său nimicitor. Crede că prin tortura atâtor martiri va rezolva cu decăderea morală ce era în întreaga împărăţie, în toate straturile sociale.

- Aceştia sunt de vină! Aceşti creştini!
- Pun pariu, Auguste, că dacă sunt vinovaţi de ceva sunt vinovaţi că ne distrag atenţia de la pericole grele şi ne obosim tot vânând aceste...cârtiţe. Nu este bună strategia pe care o folosim.
- Ce vrei să spui, centurionule?
- Vreau să spun că a sosit timpul să ne ocupăm de acum şi de goţii ce ne calcă eparhiile şi ameninţă că vor ajunge până la Atena. Pustiesc totul în calea lor.
- Ştiu cum să-i bat pe goţi. Pe aceştia însă...

- Goţii sunt un popor ce ştie să se bată, Auguste. Nu trebuie subestimaţi.
- Ştiu. Dar cu câteva legiuni le dai de cap.
- Suliţele romane îi nimicesc. Mecanismele noastre de atac îi fac să se predea. Dar cu aceştia ce se întâmplă? Aceştia învinge şi se fac din ce în ce mai mulţi fără a se folosi de nici o armă.
- Glumeşti dacă te referi la creştini.
- Ba nu greşesc deloc. Atâta timp cât trăiesc distrug tot ceea ce a clădit măreaţa Romă timp de secole întregi. Nu aduc jertfe zeilor, nu ţin obiceiurile noastre... Sunt în spatele tuturor lucrurilor rele... Cât trăiesc...
- Ştiu, ştiu Şi când mor...
- Când mor...şi atunci câştigă tot ei. Câştigă simpatia...
- Şi respectul mulţimilor.
- De aceea îţi zic: creştinii sunt cei mai greu de bătut, chiar mai greu decât goţii. Ce veşti avem din eparhii? Ce se întâmplă cu aceşti încăpăţânaţi?
- Persecuţia mătură peste tot. Zelul alor noştri este fără precedent. Este cea mai cruntă persecuţie de care s-a auzit vreodată.

Cele auzite l-au liniştit întrucâtva pe Deciu. În orice loc ajunsese ordinul lui. Idolatrii, fiind acoperiţi de puterea locală, îi vânau fără milă pe creştini. Perioada de relativă pace de care se bucuraseră aceştia din urmă îi făcuse să nu se mai ascundă, să nu-şi mai ia măsuri de protecţie. Se temperase atât teama din partea lor cât şi ura din partea persecutorilor. Credeau că pe viitor pacea nu va mai fi tulburată.

Prin noul ordin însă au reînviat toate, patosul, teama, panica. Mulţimi nenumărate de creştini ajungeau pe băncile tribunalelor. Mecanismul se pusese din nou în mişcare. Procedura era, în faţa atâtor mulţimi, simplă, definitivă şi mai ales scurtă.
- Crezi în zeii romani?
- Cred Într-Unul, adevăratul Dumnezeu!
- Ai putea cel puţin să arunci ceva tămâie aici, pe altar, înainte de a se aduce jertfa?
- La altarul credinţei pot şi trupul meu să-l arunc în loc de tămâie, la zeii cei falşi însă nu aduc nici o jertfă, deorece pur şi simplu aceştia nu există.

Altădată procedura lua forme mai ademenitoare prin bucăţile de carne ce le erau oferite „inculpaţilor" din ceea ce se adusese ca jertfă la altarele păgâne, astfel încât indirect aceştia să ia parte la acele sacrificii.

Este aşa de simplu ceea ce îţi cer. Nu e decât o bucată de carne.
Nu!
Şi aşa de gustoasă!
Nu!

Printre soldaţii romani pe care îi urmărea persecuţia se afla o figură ciudată: un bărbat foarte înalt, cu o faţă cu trăsături aspre, urâtă. Toţi cei care îl vedeau aveau ceva de comentat la adresa figurii lui, asemuindu-1 cu o maimuţă, iar unii se speriau de el bănuindu-1 a fi canibal.

„Din ţara canibalilor"

Acel soldat, cu toată urâţenia lui fizică, era un om lipsit de răutate şi liniştit ca un mieluşel. Numele său era Reprevos iar povestea vieţii sale, deşi mică, este foarte interesantă.

Un soldat al armatei romane îl luase prizonier şi văzându-1 cuminte şi disciplinat îl făcu militar. Era înrolat în legiunea Marmarilor ce activa în special în părţile răsăritene ale imperiului.

Cine îi spusese lui Reprevos de adevăratul Dumnezeu? Cum un idolatru „din ţara canibalilor" s-a aflat pe sine creştin în acele vremuri de persecuţie? Dumnezeu cheamă la credinţă cum numai El ştie să o facă, fără a se uita la faţa omului şi are modul Lui unic de a face aceasta care nouă de cele mai multe ori ne rămâne necunoscut.

Bunul Reprevos , deşi departe de neamul său, prizonier al romanilor şi aflat pe meleaguri străine, se simţea însă fericit. Singura lui durere era că nu ştia limba ca să poată să comunice cu cei din jurul său.

Află de persecuţia care se dezlănţuise. Vedea prigoana şi exterminarea creştinilor şi o milă nesfârşită începu să i se instaleze în suflet.

Într-o zi ieşi din oraş, îngenunche şi cu faţa la pământ îşi deschise inima către Dumnezeu şi cu lacrimi ce udau pământul prinse a vorbi pe limba sa: ***„Dumnezeul meu atotputernic, auzi umila mea rugăciune şi ai milă de mine, nevrednicul, şi fă ca să vorbesc şi eu aceeaşi limbă cu ceilalţi pentru a putea să-l înfrunt şi eu pe tiran".***

Cine poate şti cu câtă credinţă şi cu câtă căldură au fost adresate aceste cuvinte care, nici mai mult, nici mai puţin, cereau să se întâmple iarăşi minunea de la Cincizecime?

Dumnezeu spusese şi Reprevos ştia acest lucru foarte bine despre rodul pe care îl poate aduce o credinţă adevărată, chiar de ar fi cât bobul de muştar. Ştia acel gigant că cerea cele ce nu erau cu putinţă. Totuşi a cerut...

Când termină rugăciunea se ridică de la pământ şi văzu înaintea ochilor o privelişte extraordinară. Un tânăr a cărui faţă strălucea de o lumină neobişnuită, stătea în faţa sa în veşminte lucitoare şi prinse a-i vorbi prietenos:
- Reprevos, scoală-te! Dumnezeu a auzit rugăciunea ta şi m-a trimis în ajutorul tău.

Îndată văzu că tânărul cel luminos se apropie de el şi îi atinge buzele cu mâna. Simţi că îl străbate o putere şi descoperi că poate vorbi aşa cum îi ceruse Domnului. A cerut acest lucru pentru a se lupta cu tiranul ce pornise crunta persecuţie împotriva celor pe care îi simţea ca pe proprii fraţi, a creştinilor. Se ridică şi o luă pe drumul care ducea spre oraş. Drumul îl duse în apropierea închisorii provizorii. Văzu acolo pe creştinii ce erau torturaţi de călăi. Simţi mirosul cărnii arse de instrumentele de tortură, văzu trupuri de oameni schingiuite, ochi scoşi din orbite.

Cum poate face un om atâta rău altui om? Reprevos se îndureră profund în faţa teribilei privelişti. Simpatia pentru victimele nevinovate şi care nu se puteau apăra şi indignarea faţă de cruzimea călăilor îi afectau profund inima lui sensibilă. Toate le simţea Reprevos de parcă i s-ar fi întâmplat lui personal.

Fără a sta mult pe gânduri, împins de sentimentele de moment şi cu noua armă ce o avea la dispoziţie acum - limba - începu să strige:
- Oameni sunteţi voi ce torturaţi alţi oameni sau fiare?
- Ia te uită, un om...frumuşel!
- Slujitori ai ilegalităţii!
- Nu îţi vezi de treabă, să nu o încasezi şi tu...
- Să o încasez, ziceţi? Sunteţi foarte plăpânzi pentru a mă învinge şi este foarte mare Dumnezeul nostru Căruia noi I ne închinăm.

Călăii s-au oprit din torturile lor fixându-şi privirile spre uriaşul din faţa lor care se amesteca în treburile lor. Aceea expresie „al nostru” nu le plăcuse deloc.

- Ia mai spune o dată ceea ce ai spus la urmă, pentru că nu am auzit bine, îi spuse unul dintre torţionari ce părea a fi şeful tuturor.
- Ai înţeles.
- Ia mai spune încă o dată!...Şi în spatele vocii se simţea deja o ameninţare.
- O să-ţi spun cu cuvinte mai simple, ca să înţelegi...

Pentru o clipă se aşternu o tăcere mormântală şi după aceea cuvintele, unul câte unul, răspicat, se auziră din gura lui Reprevos:
- Sunt creştin şi eu, ca şi toţi cei de aici pe care îi consider proprii mei fii. Aceştia pe care voi îi torturaţi...Aţi înţeles?

Mărturisirea făcută într-o tăcere deplină a fost urmată de o ploaie de voci dezaprobatoare, înjurături şi scuipări.

Când se liniştiră un pic lucrurile cineva luă iniţiativa de a vorbi în contul tuturor.
- Vrei să spui, adică...
- Că sunt creştin!
- Şi nu aduci jertfă zeilor Romei?
- Zeilor falşi şi care nu servesc la nimic nu le aduc jertfă.
- Canibalule! Mincinosule! în neamul tău zeii şi idolii şi jertfele...
- Acum sunt creştin. Pot să o repet de o mie de ori. Sunt creştin! Sunt...

O lovitură primită peste gură cu un obiect metalic îi întrerupse mărturia. Sângele începu să curgă şiroaie pe faţă.

A făcut un pas spre călău dar s-a oprit, ca şi când cineva l-ar fi împiedicat.
- Dumnezeul meu şi legea Lui mă împiedică să îţi răspund cu aceeaşi monedă. Altfel ai fi primit o lovitură de sute de ori mai puternică decât aceea pe care mi-ai dat-o mie.
- Spune mai bine că nu poţi, încercă să-l ironizeze călăul.
- Cu braţele acestea pe care le vezi am doborât copaci la pământ în ţara mea. Sigur că pot. Dar nu vreau.
- Cuvinte de laş sunt acestea, îl ironiză din nou torţionarul.
- Mărturisirea mea este mai puternică decât pumnul meu. Pe prima ai auzit-o. Dacă insişti să o probezi pe a doua te previn că vei muri de mâna mea.

Reprevos nu ameninţa, nici nu se juca spunând cuvintele acestea. Nu era vreme de joacă. Momentul ca să suporte consecinţele mărturisirii sale era foarte aproape.

Denunţătorul

În atmosfera încinsă ce se declanşase între Reprevos şi călăii săi nimeni nu observă că un soldat roman fugise pe ascuns din închisoare şi se ascunsese după casele de la marginea oraşului.

Tribunalele Antiohiei lucrau încontinuu şi un denunţător întotdeauna avea porţile deschise pentru a pârî pe cineva, lucru ce nu rămânea niciodată fără recompensă.

Spre norocul lui denunţătorul găsi pe însuşi guvernatorul, reprezentantul împăratului.

- Să trăieşti întru mulţi ani, i se adresă şi începu să vorbească cum că potrivit cu ordinele Imperiului Roman şi a hotărârii împăratului toţi trebuie sau să facă ascultare sau...
- Ştiu, ştiu! Continuă.
- Cu puţin timp în urmă s-a prezentat în faţa închisorii provizorii un om tânăr cu o faţă îngrozitoare, mare cât un munte. Îl vezi şi crezi că acum te va culca la pământ.
- Nu cumva eşti beat, soldate? Avem treabă. Nu avem timp de poveşti despre giganţi.
- Nu sunt beat, înălţimea ta, şi nu sunt poveşti acestea pe care ţi le spun. Şi încă nu ai aflat tot.
- Ochii lui lucesc ca luceafărul de dimineaţă şi are nişte dinţi mari şi foarte albi ca ai câinelui de vânătoare, gata să te înşface. Un adevărat gigant!
- Mai ai şi altele să-mi spui?
- Altele...Ce să spun...Oricâte ţi-aş spune şi ţi-aş descrie nu ai putea să îţi faci o idee. Acest om cu puţin timp în urmă a blasfemiat zeii noştri. Şi a zis că nu dă ascultare ordinului împărătesc. Nici mai mult, nici mai puţin, a mărturisit că este creştin.
Faţa eparhului s-a întunecat. Bătând cu pumnul în masă porunci ca omul acela să fie adus în faţa lui.

Pe cine să aduc, guvernatorule? Acesta ar putea să stârnească panică într-o întreagă legiune. Trebuie să am o armată ca să pot să-l aduc. Ia două sute de soldaţi şi du-te de adu-l. Eşti încă aici?

Şi dacă se va împotrivi?

Dacă „muntele", aşa cum îi spui, se va împotrivi, fă-l bucăţele pe loc.

Fiind pe punctul de a pleca, denunţătorul fu oprit de către eparh care îi spuse că vrea capul gigantului ca să vadă ce fel de om era.

- Chiar dacă nu o să-ţi dai seama numai după asta, ordinul tău se va îndeplini întocmai.

Nimeni însă, nici Reprevos însuşi, nu ştia ce putere se ascundea în inima sa şi de ce lucruri era în stare.

Rugăciunea care face minuni

Să ne întoarcem la locul unde l-am lăsat pe Reprevos , furios de ceea ce vedea în faţa lui. Nu a vrut să continue dialogul cu torţionarii. Aceştia nu aveau nici o putere asupra lui de vreme ce nimeni nu îl dăduse până atunci în mâinile lor.

Plecă profund mâhnit văzând cele îndurate de creştini pentru credinţa lor.

„Ar fi trebuit să rămâi şi să-i mustri pentru ceea ce fac", auzi o voce înăuntrul său. Şi-a văzut însă mai departe de drum. "Eşti un laş! Până când vei ţine numai pentru tine puterea pe care ţi-a dat-o Dumnezeu?" continuă vocea mai departe.
Dar Reprevos îşi continua drumul. Se aşeză la un moment dat lângă biserica unde obişnuiau să se adune creştinii înainte de persecuţie. Căzu pe gânduri: „La ce va folosi puterea pe care o am, gândea. Dacă îi omor pe aceştia se vor găsi alţii în locul lor. Omorul îl interzice Dumnezeu, nu are nici o însemnătate dacă vine din puteri fizice...Nu cumva şi ei, prin ura lor şi prin torturile pe care le practică, nu fac acelaşi lucru?...Altceva trebuie să fac neapărat. Altceva".

Înăuntrul nenumăratelor sale gânduri ce îl torturau şi se împleteau cu imaginile înfricoşătoare pe care le văzuse căuta ceva. Un mod prin care să se arate nu propria lui putere ci puterea lui Dumnezeu în care credea cu tărie.

„Propria mea putere va crea o impresie de moment, ceva respect poate pentru puterile mele fizice şi după aceea va fi dat totul uitării, după cum mă voi stinge şi eu într-o bună zi...Ceva însă care să vină de la Dumnezeu este ceva cu totul diferit...Acest lucru are putere să-l schimbe până şi pe persecutor...şi astfel numele Domnului se va prea mări... "

Şi aşa cum se gândea la preaslăvirea numelui lui Dumnezeu dădu drumul la pământ băţului în care se sprijinea, îngenunche şi îşi lăsă inima să vorbească cu Dumnezeu: ***„Doamne Dumnezeule Atotputernice, auzi rugăciunea mea cum ai auzit rugăciunea celor trei tineri în cuptor. Tu, Care eşti slujit în ceruri de către îngeri şi sfinţi şi eşti prea mărit de sfinţi pe pământ, auzi rugăciunea smeritului şi nevrednicului Tău rob. Auzi rugăciunea mea ca să se prea mărească bunătatea Ta pe care nu o laşi să treacă nici de la oameni ca mine, urâţi şi fără de carte. Fă, Doamne, ca să înflorească toiagul acesta cum a rodit altădată cel al lui Aaron. Acest lucru, chiar dacă altora nu le va face bine, îmi va da putere să merg pe drumul ce duce la fericirea veşnică...te rog din adâncul inimii mele".***

Nu treceau numai cuvintele şiroi din gura sa dar şi lacrimile ce izvorau din adâncul sufletului său...

Şi încă cu rugăciunea pe buze se ridică şi, ce să vezi... toiagul său, toiagul cel uscat dăduse ramuri şi flori. Şi viaţa ce înflorise în acel băţ uscat îl înflăcără şi îl întări în credinţă pe Sfânt aşa după cum spune şi sinaxarul său.

În faţa acestei minuni începu să se roage cu şi mai multă ardoare, terminându-şi rugăciunea: ***„Îţi mulţumesc, Dumnezeul meu, pentru răspunsul pe care mi l-ai***

dat. Acum Te rog să îmi dăruieşti înţelepciune deplină ca să desăvârşesc întru totul lucrul pe care mi-l dai de făcut şi să se slăvească numele Tău prin mine, acum şi pururi şi în vecii nesfârşiţi. Amin".

Aşa cum stătea îngenuncheat la rugăciune nu observă că cineva intrase în curtea bisericii.

O fetiţă ce obişnuia să strângă trandafiri acolo îl văzu, se sperie de chipul său şi fugi să dea vestea în vecini cum că un om mare de tot cu faţă urâtă stă şi plânge lângă biserică. Întrebată fiind dacă a speriat-o, fetiţa spuse că ea se speriase singură. Vecinii vroiau să afle amănunte când deodată drumul se umplu de soldaţi. Cel care îi conducea se opri din drum să întrebe dacă nu au văzut un om uriaş, soldat de alt neam, prin apropiere. Fetiţa le descoperi locul unde era Reprevos.

Unul singur în faţa a două sute de soldaţi

Paşi ameninţători se auziră pe caldarâm . Erau soldaţii înarmaţi ce se apropiau. Soldaţii nu îndrăzniră să vină din faţă, veniră pe la spate urmărindu-1 de la o oarecare distanţă pe Reprevos. Când îl văzură că stă şi plânge îşi spuseră între ei că poate ei înşişi erau vrednici de plâns. Îşi făcură curaj singuri amintindu-şi unul celuilalt, că spre deosebire de uriaşul din faţa lor, ei erau înarmaţi.

- Şi totuşi ne e frică să ne apropiem de el, încercă unul dintre ei să spună adevărul. Se apropiară totuşi şi unul prinse a vorbi în numele tuturor:
- Spune-ne cine eşti, în slujba cui te afli şi pentru ce plângi? Ce ţi s-a întâmplat?

Înconjurat de două sute de soldaţi, Reprevos nu se ridică de la locul lui, nici nu îşi ridică capul. Totuşi le vorbi:
- Mă întrebaţi de ce plâng. Pot să nu fac aceasta? Pe vremea când nu cunoşteam pe adevăratul Dumnezeu nimeni nu mă blama pentru neştiinţa mea şi nici nu mă ajuta să-L cunosc. Acum când L-am cunoscut mă aşteaptă chinuri. De aceea plâng: pentru nedreptatea aceasta. Sau oare nu este nedreptate?

Soldaţii au rămas muţi de uimire la auzul acestor cuvinte. Argumentele vorbeau de la sine. Se simţiră ruşinaţi, ei, reprezentanţii Romei atotputernice, în faţa acestui om ce stătea desculţ în faţa lor. Nu ştiau efectiv ce să răspundă.

Reprevos câştigase prima victorie în faţa lor. Acest om nebăgat în seamă de nimeni lăsase fără cuvinte un întreg imperiu pe care îl reprezentau soldaţii. Într-adevăr, cum este slăvit Dumnezeu prin fiii Săi!

Când îşi reveni din uimire comandantul celor două sute de soldaţi mai făcu o încercare:
- Noi avem o sarcină, să te ducem legat în faţa împăratului nostru Deciu în Antiohia ca să te înveţi să respecţii pe zeii noştri şi nu pe acest Dumnezeu despre care noi nu ştim şi care pe tine te va face să suferi cumplit.

Reprevos îşi ridică atunci capul şi, foarte liniştit, le spuse:
- Dacă vrea acest lucru împăratul vostru nu e nevoie să mă legaţi. Voi veni de bună voie. Nu opun nici o rezistenţă.

- Ordinul este însă ca să te legăm...nu se poate altfel.
- Dumnezeul în Care cred S-a făcut om pentru mântuirea noastră şi ne-a dezlegat de legăturile grele ale păcatului şi ne-a mântuit de sub stăpânirea satanei. Nu se cuvine, aşadar, să mă înfăţişez în faţa împăratului vostru legat. Iarăşi legat, de vreme ce sunt liber?

Soldaţii într-adevăr nu mai aveau ce adăuga. Erau tare încurcaţi de acest nou răspuns. Li se părea că le vorbea nu un om de rând ci un înţelept.
- Omule, continuă comandantul să i se adreseze, se pare că ai dreptate în ceea ce spui, dar şi noi trebuie să îndeplinim ordinul ce ni s-a dat. Am putea însă să ne punem de acord. Deoarece te vedem şi pe tine ca şi pe un soldat ca şi noi am putea să-i spunem împăratului că pur şi simplu nu te-am găsit. După asta tu fugi şi faci ce vrei. Nu te-am văzut, nu ne-ai văzut...înţelegi ce vreau să spun...

- Nu este bine aşa, răspunse cu calm Reprevos. Voi veni cu voi. Numai să-mi daţi un răgaz. Am atâta nevoie să mă rog ! Să vorbesc cu Dumnezeu, adică.

- Aici nu mai suntem de acord. Nu avem nici prea multe rezerve cu noi şi timpul ne este măsurat. Se lasă seara, ce vom mânca, cum ne vom descurca? Vezi doar că suntem aşa de mulţi...unde să găsim atâta mâncare pentru toţi?

Fericitul Reprevos, plin de Duh Sfânt le spuse:
- Fraţilor, de atâta lucru vă împiedicaţi voi? Nu vă va lipsi nimic. Veţi mânca din toate bunurile pământului. Dar cel mai important lucru este că veţi vedea cine este şi ce putere are Dumnezeul meu la Care nimic nu este cu neputinţă.

Soldaţii nu au mai zis nimic. Nu ştiau ce să mai creadă. Treceau dintr-o surpriză într-alta. Îi cerură să le explice ce voiau să însemne acele cuvinte.
- Veţi înţelege îndată. Daţi-mi rămăşiţele de pâine pe care le mai aveţi. Aşezaţi-le pe piatra aceasta şi veţi vedea.

Conduşi mai mult de curiozitate decât de dorinţa de a-i face pe plac acestui ciudat inculpat soldaţii au făcut precum li se spusese.

Atunci îl văzură că îşi înălţă mâinile către cer părând şi mai înalt decât era. Un uriaş care se ruga era o privelişte fascinantă, pe care o vedeau pentru prima dată. În ochii războinicilor soldaţi un uriaş ar fi trebuit să se bată ca o fiară, să răspândească teamă în rândul duşmanilor. Dar acesta din faţa lor semăna cu o scară care îi ridica din micimile pământeşti şi dintre durităţile şi puterile mai marilor pământului.

La un moment dat Reprevos îşi lăsă în jos mâinile şi căzu cu faţa la pământ şi îşi continuă cu voce tare rugăciunea.

Există situaţii când rugăciunea este o fierbinte implorare şi există momente când devine strigăt ce bate cu putere la porţile cereşti ajungând la Atotputernicul Dumnezeu.

- Doamne Dumnezeule Atotputernic! Tu, Cel Care ai binecuvântat cele cinci pâini în deşert şi cu ele ai săturat cinci mii de bărbaţi, poţi face şi acum o minune. Nu ca să îi saturi pe soldaţii aceştia. Ci ca să vadă Cărui Dumnezeu îi slujesc eu, în slujba Cărui împărat mă aflu.

Total de neînţeles cuvintele acestea pentru soldaţii idolatri ce urmăriseră toate cu gura căscată, nemişcaţi. Numai vocea implorătoare, strigătul acestuia către Dumnezeu, rupea liniştea acelor momente. Scena deveni de-a dreptul dramatică atunci când Reprevos începu să lovească ritmic pământul ca şi când ar fi vrut să sublinieze fiecare cuvânt în parte din rugăciunea sa fierbinte. Aceste lovituri băteau tare la poarta Cerului cu hotărâre şi credinţă.

Ce şi când şi cum se întâmplă minunea nimeni nu ar putea să spună. Nimeni nu văzu decât o mulţime de pâini proaspete. Nu cumva îi înşelau ochii, se gândeau soldaţii. Nu cumva totul nu era decât un vis?

- Pâine, fraţilor! strigă primul ce gustase deja.
- Şi încă foarte proaspătă! adăugă un altul.
- Mâncăm dar pare că nu se mai termină...
- Ba, dimpotrivă, se înmulţeşte! fu constatarea generală.

Nu era doar o impresie. Era o minune, ce se întâmplase la lumina zilei în faţa ochilor unor necredincioşi prigonitori.

- Luaţi şi mâncaţi, fraţilor! îi încurajă Reprevos. Pentru voi s-au făcut toate acestea. Nu este magie ceea ce vedeţi.

- Unde ai avut ascunsă această putere? îl întrebară nedumeriţi ostaşii.

- Puterea aceasta nu este a mea. V-am mai spus: puterea este a lui Hristos în Care cred, Căruia mă închin şi Căruia îi slujesc.
- Cine este Acesta? Nu am văzut pe nimeni lângă tine.
- Acesta este pretutindeni. Acesta împlineşte nu numai cele pământeşti dar celor care cred le dăruieşte şi cele cereşti.

Soldaţii căzură pe gânduri. Omul din faţa lor nu era numai puternic la trup, era şi un adevărat înţelept. Era adevărat că slujea unui Domn Atotputernic Care nu dădea ordine, nu se folosea de slujitorul său, ci dimpotrivă îl asculta, îi stătea alături şi îl ajuta în momentele grele. Şi, mai important, se pare că îi dă orişice îi cere!

O altă minune, mult mai mare, se întâmplă în acele clipe, de data aceasta în inimile soldaţilor. Aceşti soldaţi duri ce duceau cu ei în afară de arme şi întreaga mândrie a faptului că slujeau unui imperiu puternic şi cezarilor lui, ce juraseră şi aduseseră jertfe zeilor şi împăratului recunoşteau acum supremaţia unui Domn a Cărui putere era peste puterile tuturor împăraţilor la un loc, un Domn ce dăruia putere slujitorilor Săi, aceştia cărora prea puternica Romă nu le dădea nici cea mai mică importanţă...Ba, mai mult, îi cumpărau şi îi vindeau după bunul plac sau îi omorau fără să dea nimănui socoteală de aceasta.

- Slavă Ţie, Doamne! murmură cineva.
- Slavă Ţie, Doamne! se auzi puternic din piepturile tuturor.
- Acum credem în tine! prinse a vorbi iarăşi comandantul.
- În mine credeţi? Nu în mine, ci în Domnul meu.
- În Domnul tău credem, Cel Care poate să facă aşa lucruri minunate...
- ...Care poate să îi mântuiască pe cei care cred şi nădăjduiesc în El.

Faţa lui Reprevos strălucea de bucurie. Trăsăturile altădată dure se înmuiaseră parcă, deveniră mai blânde şi împrumutaseră o frumuseţe din altă lume.

Există câteodată situaţii când frumuseţea sufletului se reflectă în cea a feţei şi o face şi mai frumoasă decât era înainte...

- Fraţilor, credeţi într-adevăr acum în Dumnezeul în Care cred şi eu? Spuneţi-mi ca să mă bucur şi eu!
- Robule al Celui Preaînalt, începu căpitanul dând cuvintelor solemnitatea necesară acelor momente deosebite, până acum am trăit în întuneric iar tu... ne-ai făcut sfeşnice luminânde. Acum vedem.
- Eu nu am făcut nimic, spuse cu tărie Reprevos şi o umbră de dezaprobare îi trecu peste faţă.
- Ai făcut. Ne-ai descoperit pe adevăratul Dumnezeu.
- Pe care nu îl ştiam

- Şi pe Care îl prigoneam.

Dialogul acesta ce părea că nu se va termina aşa uşor sigur ar fi nedumerit pe mulţi dintre cei care s-ar fi întâmplat pe cale.

Sfârşit triumfător

Când puţin mai târziu sub lumina şi căldura soarelui de mai se auziră iarăşi paşii grei ai soldaţilor romani, în ochii trecătorilor era clar că aceştia au prins pe unul dintre creştini pe care îl duceau acum sigur în Antiohia. Era un lucru cu care începuseră să se obişnuiască.

De la primul până la ultimul soldat însă din acea neobişnuită escortă altele erau simţămintele pe care le încercau romanii. Nu ei erau cei care îl însoţeau pe „inculpat", gata de moarte, ci acesta îi eliberase şi îi condusese spre noua credinţă şi acum spre Antiohia. Semăna cu un soldat ce se întorcea învingător de la luptă.
Alt lucru ceea ce se vedea şi altul ceea ce avea loc cu adevărat. De câte ori ochii se înşală şi de câte ori lucrurile sunt complet diferite faţă de ceea ce par! Aşa se întâmpla şi cu Reprevos, adevăratul conducător din acel moment.

Căzuseră de acord ca până să pornească la drum pentru a se prezenta în faţa împăratului să facă o altă vizită, mai importantă şi anume la episcopul Vavila. Acesta l-a botezat pe Reprevos dându-i numele de Hristoforos şi i-a botezat de asemenea şi pe cei două sute de soldaţi ce erau cu el.

Biserica ce era prigonită în acele vremuri se dovedise iarăşi a fi învingătoare! Episcopul consideră cele ce se înfăptuiseră prin el ca pe un mare dar de la Mântuitorul Hristos, ca să boteze aşa de mulţi foşti prigonitori ai Acestuia.

Cu toată măreţia ce o arăta pe dinafară palatul lui Deciu din Antiohia, nici un creştin nu şi-ar fi dorit în acele vremuri de prigoană să urce scările lui.

Cei două sute de noi luminaţi ai credinţei celei adevărate împreună cu Hristofor trebuiau să facă acest lucru. Soldaţii aveau această datorie de îndeplinit, iar Hristofor era pe jumătate inculpat. După Sfântul Botez soldaţii se întăriră în decizia de a mărturisi credinţa creştină şi se sprijineau reciproc pentru acest lucru.

Cu puţin timp înainte de a intra în palat Sfântul Hristofor - Sfânt şi făcător de minuni înainte chiar de martiriul lui - i-a îmbrăţişat pe toţi cu privirea şi le-a spus ceva ce nu trebuia uitat, acum când urmau să-l întâlnească pe împărat.
- Voinicii mei, aţi văzut ce Dumnezeu avem, Bun şi Atotputernic.

- El ne-a cucerit într-un mod pe care nu îl înţelegem, spuse unul dintre ei, făcându-se purtătorul de cuvânt al tuturor.
- Să nu vă fie frică de pasul pe care îl vom face trecând prin porţile ce ne stau în faţă. În spatele lor ne aşteaptă chinuri, poate chiar şi moartea. Nu suntem însă nici primii, nici ultimii ce trecem prin aceste lucruri.
- Ştim!
- Prin urmare, să nu vă fie frică de aceste chinuri ce se fac aici pe pământ şi care aici vor rămâne. Frica este un lucru foarte rău şi are puterea să paralizeze voinţa noastră şi să ne facă chiar să-L renegăm pe Dumnezeu.
Să nu fie aceasta!
- ...pentru că dacă facem aceasta, aici pe pământ, va face şi El acest lucru în ceruri şi acesta este unul dintre lucrurile cele mai înfricoşătoare ce ni se pot întâmpla.
- Noi suntem gata, Hristofore, să murim pentru Hristos.
- Înainte de aceasta este nevoie de altceva.
- Ce altceva?
- Nu uitaţi că pentru moment sunteţi în slujba împăratului.
- Nu uităm.
- Ca şi soldaţi aveţi o datorie şi trebuie să faceţi cum vi se porunceşte. Nu e timp pentru acţiuni proprii şi provocatoare. Pentru a da mărturie de credinţa noastră trebuie să fim pregătiţi, însă martiriul nu-1 provocăm noi.
- Ce vrei să spui, Hristofore? Nu înţeleg ce vrei de la noi, se arătă nedumerit căpitanul.
- Frate, în bucuria şi în lumina noii credinţe ai uitat ceva foarte important şi anume că împăratul a dat ordin să mă aduci în Antiohia legat, umilit. Aşa trebuie să trec porţile acestea.
- Dar ieri altceva ne-ai spus, dacă îmi aduc bine aminte, că Hristos ţi-a dezlegat legăturile, şi că nu vei merge legat în faţa lui Deciu. Sau nu am înţeles bine?
- Aşa am spus şi ai înţeles foarte bine. Şi pot să-ţi spun că după Sfântul Botez pe care l-am primit mă simt şi mai liber. Ieri însă când v-am spus aceste adevăruri aveam înaintea mea două sute de oşteni romani. Astăzi însă am împreună cu mine două sute de fraţi creştini şi nu vreau ca aceştia să păţească ceva din cauza mea. Mă simt răspunzător pentru voi. Vă cer prin urmare să mă legaţi, aşa după cum aţi primit ordin. Nu ezitaţi!

Ne ceri să te părăsim pe acest drum greu, ne este cu neputinţă...
- Singur? Cine este singur astăzi ? După aceea nu ştim ce se va întâmpla. Poate că unii dintre voi mâine-poimâine veţi depune mărturie prin viaţa voastră pentru credinţa creştină. Eu după câte văd s-ar putea să v-o iau înainte, dar mă voi ruga pentru voi. Prin urmare, legaţi-mă, să nu mai pierdem timpul. După ce mă veţi preda să plecaţi şi să vă păziţi.

Cu grea inimă şi cu ochii scăldaţi în lacrimi ostaşii au petrecut lanţurile în jurul trupului martirului. Sfântul îi salva astfel în faţa lui Deciu.

În cuibul fiarei

Împăratul Deciu stătea îngâmfat sus pe tronul lui impunător. Le va arăta el, gândea, şi în ziua aceea, şi în celelalte zile acestor...creştini ce ridicaseră întreg imperiul, le va arăta el, credea, cât de puternică este Roma şi mai ales cât de puternic este împăratul ei, Gaius Decius!

Fiind aplecat peste câteva documente nu băgă de seamă că în sală intrase, însoţit de doi soldaţi, păşind uşor, calm şi dezinvolt, Hristofor.

Când acesta s-a apropiat suficient de aproape de tron, împăratul şi-a ridicat ochii de pe pergamentul ce-1 citea şi văzându-1 prima dată pe inculpat se sperie şi făcu o mişcare bruscă de retragere.

Ar fi putut să cadă chiar de pe tron dacă nu s-ar fi repezit doi dintre paznicii lui să-l susţină făcând astfel faţă situaţiei.

Foarte palid din cauza fricii ce pusese stăpânire pe el, dar şi mânios pentru episodul ce tocmai îl traversase, cu câteva momente de tăcere încercă să îşi recâştige cumva autoritatea.

Aceste momente însă fură exploatate de către Hristofor care ţinu să fie primul protagonist în drama ce tocmai începuse.

Îşi îndreptă ţinuta şi cu o voce calmă luă primul cuvântul:
- O, nefericită putere împărătească! Ai rămas mută de uimire în faţa cutremurului ce te-a cuprins la vederea mea! Dacă în faţa unui atât de neînsemnat rob al lui Dumnezeu ai reacţionat aşa, oare ce răspuns ai să dai în faţa a însuşi Judecătorului cerului şi pământului pentru miile de credincioşi pe care i-ai torturat şi i-ai trimis la moarte?

Deciu s-a tulburat foarte tare şi, deşi a încercat să articuleze un cuvânt acesta nu prea voia să iasă nicidecum din gura lui. Parcă îşi pierduse puterea de a vorbi.
Cu o singură frază, deşi în ipostaza de inculpat, Hristofor a putut aminti de tribunalul ceresc în faţa acuzatorului său pământesc.

- Văd bine, împărate, că nu poţi să scoţi nici un cuvânt ca să te aperi nici măcar în faţa unui rob ca mine. De aceea, ia aminte! Te va pedepsi Dumnezeu, Dreptul Judecător, Dumnezeul meu şi pedeapsa aceasta va fi pentru veşnicie.

Deciu luă aceste din urmă cuvinte ca o ameninţare şi în faţa unui astfel de curaj nebun îşi regăsi puterea de a articula un răspuns:
- Cine crezi că eşti tu şi cine este Dumnezeul acesta care are puterea de a pedepsi pe împăraţi, după cum aud?
- Eu, împărate, sunt creştin şi acest lucru spune tot. Nu am nimic de adăugat. Creştin sunt.
- Numele tău vreau să îl aflu.
- Numele meu în registrele împărăţiei este Reprevos. În cartea lui Dumnezeu însă, după Sfântul Botez, am primit numele de Hristofor. Este un nume pe care vreau să îl cinstesc.
- Din ce părţi eşti? Deoarece nu pari nici roman, nici grec.
- Nu ştiu geografie, împărate. Poate tu care judeci după înfăţişare să ştii mai multe decât mine. Neamul meu nu judecă după faţa omului.

Procedura începuse prost şi de aceea Deciu găsi de cuviinţă să treacă la atac şi să încerce să strivească această încredere de sine a Sfântului, acum până când nu era prea târziu.
- Un nume rău şi care sună glacial, ţi-au dat, Reprevos.
- Hristofor mă numesc.
- Cu atât mai rău pentru tine. Deoarece acesta nu te va ajuta cu nimic pe mai departe. Dimpotrivă, ceva îmi spune că te va distruge în mod iremediabil.
- Nume rău şi fără nici o semnificaţie este numele pe care îl porţi tu, împărate Decie. Dar care Dumnezeu îţi va dărui alt nume de vreme ce tu şi cei de lângă tine vă închinaţi la dumnezei străini şi aduceţi jertfe în faţa unor pietre şi marmure reci?

Cuvintele de mai sus nu aveau nimic retoric în ele. Erau cuvinte simple rostite cu calm.

Deciu a încercat mai departe o stratagemă. Îl măsură din priviri făcându-se că îi admiră statura atletică.
- Aşa trup bine legat şi care nu poate fi desigur decât al unui bun luptător nu am mai văzut niciodată până acum. Crede-mă, sincer, că deplâng faptul că acest trup plin de viaţă şi putere va fi greu încercat de chinuri şi va muri. Ţie nu îţi este milă de el?
- Eu mă îngrijesc în primul rând de sufletul meu, împărate! Acesta este de nenumărate ori mai de preţ decât trupul, care şi aşa într-o zi va trebui să moară, în timp ce sufletul, împărate, este nemuritor.
- Nu înţeleg ce poate să păţească sufletul tău dacă vei aduce jertfă zeilor.
- Sufletul meu este nemuritor şi aparţine adevăratului Dumnezeu. Iubirea Acestuia nu o voi trăda niciodată aducând jertfe unor zei falşi.
- Cine ţi-a spus că e vorba de trădare? Dimpotrivă, eu am planuri măreţe în ceea ce te priveşte. Vrei să le auzi?

- Nu cred că ai poruncit ca să fiu adus legat înaintea ta pentru a-mi spune ce planuri măreţe ai cu mine. Cu toate acestea, poftim, ascult.

„Nu aduc jertfă zeilor"

- Adu jertfă zeilor şi îţi promit că vei avea parte de multă cinste şi onoare de aici încolo până la sfârşitul vieţii, îi spuse împăratul lui Hristofor.
- Nu am avut niciodată nevoie de cinste şi de slavă aici pe pământ, nu văd de ce aş avea nevoie de acum înainte.
- Îţi vorbesc de o cinste şi slavă ce nu sunt rezervate tuturor muritorilor, nesăbuitule!
- Dumnezeul meu Care m-a făcut...
- Lasă pe Dumnezeul tău şi ascultă la mine: Adu jertfă zeilor Romei şi eu..voi semna un decret către toate eparhiile unde vei dori să mergi şi să fii preot la orice altar vei vrea. Tu vei aduce jertfe, vei fi primul între slujitori.
- Nu te obosi, împărate! Nu îmi mai spune despre cinste şi slavă şi despre slujirea zeilor Romei. Nu am nevoie de dumnezei ce nu au făcut cerul şi pământul.

Împăratul s-a înfuriat atât de tare încât ai fi zis că pe tron stă o fiară şi nu un om. Aruncă priviri pline de ură către soldaţii ce îl însoţeau pe Hristofor şi scrâşnind din dinţi porunci să-l spânzure pe Hristofor atâmându-l de păr.

Căzu după aceea pe gânduri şi deodată faţa îi străluci răutăcios de ideea ce îi venise şi anume ca torţionarii să adauge şi o piatră de gâtul lui aşa cum era spânzurat. Dădu ordin ca în continuare călăii să insiste cu ideea aducerii de jertfe ca să poată trăi.

L-au luat prin urmare pe Sfânt şi au făcut precum li se spusese.

Când l-au adus iarăşi în sala tronului în faţa împăratului mucenicul se înfăţişă în faţa împăratului calm, cu o privire blândă şi care exprima îndelungă răbdare; nu vedeai prin ce chin trebuise să treacă şi cu câtă „conştiinciozitate" fuseseră aduse la îndeplinire poruncile lui Deciu.

- Adu jertfă zeilor ca să trăieşti! Mai ai timp încă. Cu această nouă ademenire Deciu era sigur de victorie.
- Nu aduc nici o jertfă! Alt răspuns nu am! Era poziţia de neclintit a mucenicului.

Deciu ar fi vrut să epuizeze toate mijloacele de tortură. În lupta lui împotriva creştinismului vroia tare mult să îşi adauge la „panoplie" şi această nouă victimă, pe omul acesta uriaş. Numai aşa credea că va apăra onoarea Romei şi a

sa, de a nu se lăsa biruiţi de tineri neruşinaţi precum cel de faţă. Dacă îl va învinge pe Hristofor va putea spune că a învins un uriaş din ţara canibalilor, nu era aşadar puţin lucru aceasta.
- Pentru ultima dată, Hristofore! Aduci jertfă?
- Nu!
- Luaţi-l şi ascuţiţi săbiile pe trupul său, să-i punem răbdarea la încercare!

Soldaţii îşi traseră săbiile din teacă. Total neînarmat, Hristofor începu să se ferească de noul atac ce fusese pus la cale împotrivă-i. În nici o altă luptă lucrurile nu au fost atâta de neegale.

Între timp Deciu se distra în faţa nemaivăzutei privelişti.
- Un singur cuvânt şi voi da ordin să înceteze totul!
- Ţi-am spus cuvântul meu. Este singurul pe care îl am.
- Este o prostie să preferi să îţi distrugi viaţa, cel mai de preţ lucru.
- Chinurile vieţii acesteia sunt temporare, împărate. Tu însă, nesăbuite, vei suferi chinuri veşnice, aceea va fi pedeapsa adevărată. Acest lucru este într-adevăr de plâns. Să insişti şi să preferi pedeapsa aceasta veşnică.
- Ardeţi-i limba cu cărbuni aprinşi! urlă Deciu.

Oamenii devotaţi lui repetară de trei ori acel lucru, apropiind de gura mucenicului cărbuni aprinşi. Durerea ajunse până la os. Dar nu şi până la inimă. Aceasta împreună cu voinţa şi credinţa erau neclintite şi de neatins.

Sala tronului se umpluse de mulţi gură cască. Multă lume începuse să vadă că acea judecată nu era una de rând.

Câţiva soldaţi îl sfătuiră pe împărat să-l mai slăbească din torturi pe cel care la urma urmei era în serviciul Romei.

- Fie, fu de acord Deciu. Eliberaţi-l din legături! Şi cu voce înmuiată pe cât putea un tiran ca el îi zise victimei:
- Ia vino încoace, mai aproape. Te văd un tânăr în plină putere. Ce te costă să aduci jertfe zeilor? Un cuvânt numai aştept de la tine şi am terminat totul. Şi când îl voi auzi, uite, în faţa tuturor acestora de faţă eu, împăratul, îţi promit că îţi dau orice voieşti. Pentru că nu vreau să îţi ascund faptul că m-am gândit că vreau să te fac şef printre grăjdarii mei, să ai grijă de caii împăratului şi de căluţii mici ce vor veni pe lume.

Acest din urmă lucru împăratul îl considera o mare cinste şi rostise foarte încet cuvintele de mai sus, apăsând pe fiecare dintre ele.

- Îţi mulţumesc pentru cinstea pe care vrei să mi-o faci, împărate. Dacă într-adevăr ţii la mine atunci fii şi tu creştin ca şi mine. Vezi, îţi răspund la fel, vorbindu-ţi de o cinste însă cu mult mai mare decât cea pe care mi-o oferi tu.
Râse cu putere Deciu la auzul celor de mai sus. Râsul lui stârni ecouri ciudate în acea sală.

- Foarte bine ai întors-o, ce să spun! Eu îţi spun să jerfeşti zeilor şi tu îmi propui să-i părăsesc şi să-L prefer pe Dumnezeul tău.

Împăratul se întoarse şi zise către cei de faţă:
- Vedeţi şi singuri că nu ne putem înţelege. Luaţi-1 de aici! Am obosit! Vreau să mă odihnesc! Lăsaţi-mă singur!

Capcana

Deciu era gata să se ridice de pe tron, când veni lângă el unul din slujba sa şi îl rugă să asculte o propunere.
- Un astfel de om consideră că nu poate fi înfrânt de către un alt bărbat. Dar de către o femeie însă... lucrurile stau cu totul altfel. Femeia are alte mijloace şi un tânăr se lasă flatat în faţa unor astfel de avansuri şi cedează. Înţelegeţi, maiestate...
- Spune repede ce propui. Fără ocolişuri! M-am plictisit!
- Propun să daţi ordin să vină două fete frumoase şi să preia acestea, cu mijloacele lor, lucrul la care te-ai obosit deja peste măsură. Vei vedea că lupul acesta se va transforma în mieluşel şi disciplinat, se va da în mâna noastră şi va jertfi zeilor.
- Pare a fi o idee bună. Îţi dau sarcină ţie să te ocupi de acest lucru, să găseşti femeile.
- Nu voi întâmpina mari greutăţi. În Antiohia acum cu legiunea romană ce este aici şi care prigoneşte pe creştini nu puţine sunt astfel de femei.

Planul era de-a dreptul diabolic, atât în sine cât şi ca executare. Pe Deciu nu îl interesau însă mijloacele.

Căpitanul găsi repede două fete tinere şi frumoase, două dintre nefericitele făpturi ce îşi vindeau frumuseţea şi îşi pierdeau sufletele atât pe ale lor cât şi pe ale altora. Ele însele trăiau într-o mare nefericire.

Căpitanul le chemă la eparhie, le dădu haine frumoase şi provocatoare, le dădu şi bijuterii şi parfumuri şi le spuse:
- Vă aşteaptă o răsplată mare dacă veţi reuşi. Nu ştiu cum veţi face aceasta, este treaba voastră. Ceea ce ne interesează acum pe împărat şi pe mine este ca într-o

zi, două să-l faceţi pe acest încăpăţânat să aducă jertfe zeilor. Vă voi conduce acum la el.

După puţin timp antiohienii au putut vedea pe străzile lor o suită despre care nu ar fi putut spune mare lucru, dacă adică femeile acelea erau conduse către închisoare sau către martiriu. Nu puţini erau cei ce încercau sentimente de milă pentru cele două fiinţe ce îşi câştigau existenţa scufundate în mocirlă.

S-au oprit în faţa unei mici căsuţe de la marginea oraşului. Căpitanul descuie uşa, intrară pe un coridor îngust şi apoi într-o cameră semiobscură.
Acolo îl aduseseră cu puţin timp înainte pe martir. Acesta, îngenuncheat cu spatele spre uşă, se ruga rostind versuri din psalmii lui David.

Se ridică de la rugăciune şi îi văzu pe cei de lângă uşă, întorcându-se către ei. Atunci i-au văzut faţa pentru prima dată cele două femei. S-au speriat şi, foarte îngrozite, au încercat să se ascundă. Întunericul făcea ca faţa lui Hristofor să arate şi mai urât.
- Ce vreţi de la mine? întrebă Hristofor adresându-se tuturor.

În loc de răspuns soldatul roman le introduse pe cele două femei în interiorul camerei, trase uşa în urma lui şi se îndepărtă. Se auzi numai clănţănitul de la cheile pe care le răsucise în uşă.

Sfântul înţelese situaţia în care se afla. Singur, încuiat cu două femei uşoare, într-o casă la marginea Antiohiei.

În câteva minute, când cele două femei mai aveau încă acoperite feţele, Sfântul chemă în taină în ajutor pe sfinţi. Îl chemă pe Iosif cel frumos. Îl chemă pe Daniil, îi chemă pe cei trei tineri din cuptor şi îi rugă să-i trimită puţină răcoare din aceea dumnezeiască de care se împărtăşiseră în cuptor fiind.

Găsi apoi puterea de a le întreba pe femei ce doreau de la el. Nu primi însă nici un răspuns. Repetă întrebarea.
- Ce aţi venit să faceţi aici, în faţa unui inculpat gata de moarte?

Răspunsul veni din fundul camerei, gâtuit de emoţie:
- Te rugăm să nu ne faci nici un rău!
- Să vă fac rău? Eu? Nu am nici un motiv pentru a vă face vreun rău.
- În orice caz, nu noi suntem vinovate. Vrem să ştii acest lucru, nu suntem vinovate. Să crezi acest lucru.
- Îl cred, dar nu înţeleg... Cineva trebuie că v-a trimis...

- Împăratul ne-a trimis la tine. Ai nevoie să-ţi ţină cineva de urât...împăratul vrea să aibă grijă de tine, să te odihneşti... Oftă uşor după care continuă: Este păcat să mori şi să refuzi din plăcerile vieţii...

Cuvintele începură să-i sune la urechi mucenicului ca melodiile de altădată ale sirenelor.
- Fiinţe nefericite! spuse Hristofor trăgând puternic aer în piept.
- Noi nefericite, tu nefericit, iată un motiv pentru a petrece şi a uita acestea. Pe mine mă cheamă Calinichi, se prezentă una dintre femei.
- Şi pe mine Achilina, adăugă şi cea de-a doua.
- Pe mine mă cheamă Hristofor şi numele meu spune că Hristos este în mine. Şi când Acesta este în om, oricine ar fi acel om el nu poate să fie nici singur, nici nefericit.
- Hristos...Ceva am auzit noi...
- Nu este Cel pentru care s-a adunat atâta armată în Antiohia, să facă faţă răsculaţilor? întrebă Calinichi.
- Armata a venit aici ca să se războiască cu creştinii, să-i tortureze şi să-i trimită la moarte pe prietenii lui Hristos, corectă Sfântul.

Aşa deci,...şi eu care credeam... Achilina nu reuşi să-şi ducă gândul mai departe.
- Şi sunt oameni care mor pentru El. Ca tine, de pildă, spuse femeia după puţină gândire.
- Sunt oameni care mor. Cât despre mine nu sunteţi departe de adevăr. Aceasta este crima de care sunt acuzat. Dar nu îmi pasă. Trăiesc, mor, cu El voi fi. Pe Acel Dumnezeu Îl am eu drept prieten. Acela Mântuitor, eu mântuit de către El. Acum trebuie să fi înţeles.

Se aşternu tăcerea. „Sirenele" simţeau că ceva important se întâmplă cu ele.
- Voi ce părere aveţi? Dacă aţi fi avut un prieten adevărat care şi-ar fi dat şi viaţa pentru voi, nu aţi fi crezut în dragostea lui?
- Noi! Nu ne amesteca pe noi vorbindu-ne de dragoste şi de prieteni adevăraţi ca şi ....cum îl cheamă?
- Hristos! Iisus Hristos! spuse Hristofor, accentuând fiecare cuvânt.
- Noi ţi-am putea vorbi zile în şir despre ticăloşenii. Despre prieteni însă...despre prietenii nopţii, poate. Despre câţiva bănuţi...ce preţ avem noi...ce preţ au aceia. Un nor negru de mâhnire s-a aşternut pe faţa tinerei femei.

Dacă v-aş spune să credeţi în Acest Mare Prieten, în Domnul nostru Iisus Hristos le surprinse Hristofor. Ce aţi zice?

Tinerele erau total nepregătite de a da vreun răspuns şi în plus de asta erau într-o situaţie cu totul excepţională. Singure, închise împreună cu un uriaş necunoscut ce era după cum se părea în pragul morţii...Ce să răspundă oare? în ce ne-am

băgat oare? Dacă răspundem negativ desigur că omul acesta nu ne vrea răul, nu ne va omorî. Dacă răspundem afirmativ nu îl scutim de moarte şi de data aceasta însuşi împăratul ne va omorî pe toţi.

- V-am întrebat ceva, insistă Hristofor. Nu aţi răspuns.
Iarăşi s-a lăsat tăcerea. O tăcere grea. Urmă un răspuns în urma unei deliberări din partea Achilinei:
- Ca să-ţi dăm un răspuns concret în cunoştinţă de cauză trebuie să ne lămureşti şi tu nişte lucruri pe care le-am auzit pe aici, pe acolo.
- Dacă pot, desigur. Care sunt acele lucruri pe care le-aţi auzit şi nu le-ati înţeles?
- De pildă, am auzit de la unul de-ai voştri, diacon cred că se numea, un om citit, că spunea despre Hristos că Acesta dăruieşte celor care cred în El nu numai bunuri pământeşti, dar şi cereşti şi, în plus de asta, viaţă veşnică. Sunt adevărate toate acestea?
- Sunt adevărate. Numai că nu avem timp să vedem aceste realităţi mai bine. Cineva a spus însă că bunătăţile acestea cereşti sunt dintre acelea pe care omul nu le-a văzut, nu le-a auzit şi nu şi le-a închipuit. Acestea însă ne aşteaptă ca să le moştenim când vom părăsi această lume.

În mijlocul „leilor" noul „Daniil" teologhisea şi cei doi „lei" ascultau cuminţi. Gândurile şi sentimentele încercate în acea cameră obscură din Antiohia se asemănau celor cereşti din alte lumi, dincolo de nimicniciile şi de patimile acestei lumi.

La un moment dat Calinichi, ca altădată femeia samarineancă la fântâna lui Iacob, întrebă:
- Un cuvânt este ca să crezi, ca să spui că cu adevărat crezi în Hristos...un cuvânt...şi cu toate celelalte cum rămâne?...cum să şteargă un cuvânt....
- Despre care „toate celelalte" vorbeşti o întrebă Sfântul cu blândeţe.
- Despre care să vorbesc...Noi trăim scufundate toate în mizerie. Ce apă ne va putea curăţa de toate acestea care ne îneacă, nu ne lasă să răsuflăm liber? Tu nu ştii...
- Întreabă numai. Eu, Calinichi, aud deja susurul apei pe care o cauţi...ca să te spele.
- Eu nu aud nimic...pur şi simplu nimic....de ce oare?
- Este conştiinţa ta care întârzie să se scoale dintr-un somn îndelungat ce nu diferă cu mult de cel al morţii...din această cauză nu auzi.
- Aşa e, aşadar...Crede-mă, omule al lui Dumnezeu, simt că parcă a luat naştere în mine o nouă putere pe care nu o aveam până acum ce dărâmă şi totodată construieşte ceva, acolo în străfundul sufletului.

Achilina fu aceea ce căzu în genunchi şi înălţă o rugă fierbinte:

- Hristofore, roagă-te lui Dumnezeu ca să uite şi să-mi şteargă păcatele mele cele multe! Pentru că sunt foarte, foarte multe.
- Pentru astfel de păcate, pentru păcatele mele, pentru ale unora ca voi, pentru oameni păcătoşi a venit Mântuitorul Hristos pe pământ. Calinichi a vorbit de o apă curăţitoare. Această apă ce curăţă toate păcatele lumii este sângele Lui. Sus, pe cruce. Staţi jos ca să vă spun întreaga istorie.

Două samarinence

O istorie mai emoţionantă ca cea pe le-a spus-o Hristofor nu mai auziseră niciodată cele două femei. Şi niciodată nu a mai avut loc o catehizare în condiţii asemănătoare, de la un prizonier în lanţuri către două catehumene ce se iviseră în întunericul camerei.

- Cred în Dumnezeu, Sfinte Hristofore!
- Şi eu cred, vreau să strig asta în gura mare, vreau să mă rog, dar nu pot cu buzele astea murdare. Dar doresc acest lucru.
- Cu inima ne rugăm, Achilina, îi spuse Sfântul.
- Cu inima...Este adevărat că inima noastră suferă multe. Calinichi şi cu mine de multe ori am salvat de la moarte sigură inculpaţi precum eşti tu acum. Am vorbit, am alergat şi drept răscumpărare...am avut multe cunoştinţe...înţelegi ce vreau să spun...
- Şi sclavi de la piaţa de sclavi am eliberat. Şi am plătit dări pentru cei care nu au avut cu ce plăti. Dar toate acestea, omule al lui Dumnezeu, s-au făcut cu bani murdari...

Sfântul îşi ridică mâna şi făcu semnul Sfintei Cruci deasupra capului lui Calinichi şi apoi repetă acelaşi gest deasupra Achilinei. Îşi făcu şi el cruce şi îngenunchind toţi începură a se ruga.

O, ce moment măreţ! Micuţa cămăruţă din Antiohia devenise palatul pocăinţei. Îngerii care se bucură pentru cei care se întorc şi se pocăiesc petreceau acum în cer pentru noua minune ce se săvârşise. Două fiice risipitoare se întorseseră din îndepărtata ţară a păcatului în casa primitoare a Tatălui Atotmilostiv.

Rostite rar şi răspicat se auziră în solemnitatea momentului cuvintele: *„Doamne Dumnezeule, primeşte pe mieluşelele acestea în staulul Tău aşa după cum ele însele doresc acest lucru, împreună cu toţi sfinţii Tăi. Amin."*

În timp ce părea că Cerul tot venise acolo de faţă reînsufleţindu-le pe cele două femei, se auzi brusc un zgomot în dreptul uşii de la intrare. Se auzi apoi cheia răsucindu-se în broască, paşi şi voci pe culoar.

Erau paznicul închisorii împreună cu doi soldaţi. Unul dintre ei spuse cu hotărâre:
- Ne întoarcem. Ne aşteaptă împăratul.
Cu o mică întârziere, cât să-l dezlege pe Hristofor şi să încuie casa, porniră spre împărat. Cel de-al doilea soldat, în speranţa unei bune recompense din partea împăratului, anticipă lucrurile spunându-i acestuia că, după cum îl găsise pe Hristofor cu cele două femei, sigur acesta se lăsase convins să aducă jertfe zeilor. Doar îi văzu cum stăteau şi discutau prieteneşte, cu feţele strălucind de bucurie!
Nu aşteptară mult şi grupul intră în sala tronului. Pe drum Hristofor încercă să le spună femeilor să plece; nu erau vinovate, se făcuse doar o încercare de folosire a lor. Soldatul avea însă ordine clare ca să-i aducă pe toţi trei acolo.

Pe drum oamenii care îi vedeau începuseră să strige că li se cuvenea moartea unora ca ei.

Pe împărat l-au găsit şezând confortabil pe tronul său. Cu un gest scurt făcu semn să se apropie de el cele două femei. Pe Hristofor îl lăsă ca să aştepte afară fiind atent supravegheat. Toate se făceau după rânduială în împărăţia romană!
Fără alte ocolişuri, Deciu trecu direct la problemă:
- Aţi reuşit să-l faceţi pe acest bărbat să aducă jertfe zeilor?
- Mai degrabă el ne-a cucerit pe noi pentru credinţă, spuse Calinichi.
- Vrei să spui că nu aţi avut nevoie de prea mult efort pentru aceasta, asta vrei să spui, nu?
- Vreau să spun că mântuirea pe care o aşteptăm toţi numai lângă Hristos o vom găsi. Lângă Acela pentru Care Hristofor este gata să moară. Femeia rostise aceste cuvinte cu aplomb şi cu foarte mult curaj, privindu-1 pe Deciu drept în ochi.

Deciu se întunecă la faţă la auzul acestor cuvinte neaşteptate. Unde mai pui că erau rostite de o femeie! Trecu imediat la atac:
- După câte văd v-aţi lăsat ademenite de acest urât, în loc să-l ademeniţi voi pe el. Iată ceva la care nu m-am aşteptat deloc.
- Lasă astea, împărate Decie, continuă Calinichi netulburată. În această noapte am aflat că Unul este adevăratul Dumnezeu, Cel Care a făcut cerul şi pământul.
- Întotdeauna cei mulţi îl învinge pe cel singur, dacă nu mă înşel.
- Atunci când cei mulţi trăiesc şi sunt adevăraţi. Dar zeii tăi cei mulţi nu sunt buni de nimic şi nu pot să ajute pe nimeni.
- Adevărat că v-a vrăjit, altfel nu se explică de ce într-o singură noapte aţi renunţat la credinţa voastră...cu atâta uşurinţă şi aruncaţi la gunoi o viaţă plină de bucurii...

A venit rândul Achilinei să răspundă la provocări.

- Nu ne-a vrăjit nimeni, împărate. Am crezut în adevăratul Dumnezeu şi am trecut la o nouă viaţă, frumoasă şi bucuroasă şi, mai presus de toate, curată.
- Cu gândurile pe care le ai acum ar trebui să uiţi noua viaţă, urlă împăratul bătând cu pumnul în masă, roşu de furie.
- Suntem gata să ne dăm şi viaţa pentru credinţa noastră, împărate.
- Asta e deja prea mult! Spânzuraţi-o de păr şi atâmaţi-i şi câte două pietre de moară la picioare. Să vedem acum cât de frumoasă li se va părea noua lor viaţă, acum.

Supuşii trecură imediat la executarea ordinelor.

Hristofor a fost introdus atunci în sală încercându-se o intimidare asupra lui prin priveliştea Achilinei ce era condusă cu brutalitate către martiriu.
- Roagă-te pentru mine, robule al lui Dumnezeu!
Hristofor îşi împreună mâinile legate în dreptul pieptului şi cu ochii spre cer zise: ***„Doamne Iisuse, mă rog Ţie,facă-se voia Ta cu roaba Ta, Achilina şi primeşte duhul acesteia în pace şi nu îngădui ca să fie torturată mai mult”.***

Când îşi termină rugăciunea, Achilina adormi întru Domnul ca să se trezească în cer la o viaţă nouă, în veşnică curăţie, aşa după cum cu putere crezuse că va urma de atunci înainte.

Nu apucase Achilina să se bucure de Sfântul Botez, ci avusese parte de Botezul sângelui , îmbrăcându-se cu porfiră şi având pe cap cununa martirică.

„Cele nebune ale lumii acesteia"

Sfârşitul muceniţei s-a dovedit a fi o lovitură puternică pentru mândria împărătească. O femeie de moravuri uşoare pe care o ştiau toţi să-l ruşineze astfel? Pe el, care câştigase bătălii nenumărate în faţa celor mai crunţi adversari?

Deciu ajunsese împărat omorându-şi predecesorul, pe Filip şi vine acum o femeie oarecare să-l facă de râs în faţa mai-marilor Romei? Împăratul, sigur de victorie, nu se aşteptase la o astfel de înfrângere lamentabilă. Biruitorul sau se umileşte sau devine mai sălbatic, pentru că îl umilesc alţii.

Al doilea lucru se întâmplă şi în cazul lui Deciu. Începu să urle ca o fiară, făcu spume la gură şi nu înţelese că printr-o astfel de purtare şi încăpăţânare îşi înrăutăţeşte poziţia şi implicit autoritatea imperială. Nu avea însă alt mijloc de a reacţiona. I-a mai rămas însă o speranţă. Mai era o femeie, Calinichi. „Martiriul celei dintâi sigur că a cuminţit-o pe cea de-a doua", gândi.

Dădu ordin prin urmare să fie adus corpul neînsufleţit al Achilinei la picioarele lui Calinichi.
- Îmi pare rău de tinereţea acestei nefericite, spuse cu prefăcătorie.

Nici o mişcare , nici un gest nu veni din partea lui Calinichi. Numai două lacrimi se vărsară peste prietena ei, ca o ultimă îmbrăţişare de rămas bun.
- Nu-i plânge pe cei morţi, Calinichi, de cei vii să-ţi fie milă, spuse mai departe împăratul ce îşi dădu seama de emoţia fetei şi încercă iarăşi să profite de situaţie.
- Iată un lucru pe care l-ai spus şi cu care sunt de acord, împărate. Pentru viii ca tine ar trebui să îmi păstrez lacrimile...
- Vroiam să spun că trebuie să ai milă de tine. Cu aşa ceva suntem datori fiecare nouă înşine. Pe Zeus, ce câştig a avut această nefericită care în loc să vadă acum lumina zilei se învârte prin întunecimea iadului? Spune-mi, care-i câştigul? Ce a câştigat prin încăpăţânarea ei?

Calinichi nu răspunse imediat şi acest lucru îl făcu pe împărat să aibă nădejdi, aşa că spuse mai departe:
- Ai milă de tine, Calinichi şi adu jertfă zeilor. Te rog ca pe o fată cuminte şi prietenă a zeilor ce eşti.

Calinichi nu răspunse nimic şi arătă că îşi adună puterile pentru contraatac. Împăratul înţelese acest lucru şi mai încercă pentru ultima dată:
- Calinichi, îţi spun încă o dată, ultima: cedează şi adu jertfă zeilor Romei şi fă acest lucru cât mai repede cu putinţă, înainte de a mă sili să şterg de pe faţa pământului chipul tău, lucru ce nu îmi este greu deloc, deşi însă nu vreau să fac aceasta. Adu jertfă!

Pe buzele lui Calinichi înflori un zâmbet, corpul se destinse din tensiunea în care se aflase până atunci. Cuvintele pe care le rosti umplură de uimire întreaga asistenţă:
- Maiestate, m-ai învins! De altfel aşa este şi cinstit, şi drept, ca cei tari să învingă. Căror zei, prin urmare, trebuie să le aduc jertfă ca să serbăm împreună această zi luminoasă şi de neuitat?
- Păi, tatălui tuturor, lui Zeus, în primul rând, apoi lui Apollo, lui Hercule. Aşa vom câştiga bunăvoinţa mai multora.

Şi unde sunt altarele acestora? Ştii, eu sunt străină şi nu cunosc prea bine Antiohia şi unde sunt locurile în care se cinstesc zeii.

Împăratul nu şi-a crezut urechilor. Trimise priviri îngăduitoare şi surâsuri încolo şi încoace şi îşi serbă de pe acum victoria. În sfârşit iată că reuşise ceva ca să salveze ceea ce mai rămăsese din prestigiul şifonat al împărăţiei.

Dădu porunci ca evenimentul să fie unul de proporţii cât mai mari, pentru a se vedea de către toţi atât victoria sa personală cât şi lovitura mortală dată creştinilor.
Preoţii au chemat poporul Antiohiei la altarul ce era lângă palatul imperial. Un covor de mare preţ a fost aşternut între cele două construcţii. Au fost pregătite de asemenea arome de mare preţ care să se împrăştie din belşug peste popor.

„Şi nu şi-a deschis gura sa"

În fruntea ceremoniei mergea preotul templului. Pe un disc din metal preţios aducea cununa ce era necesară pentru aducerea jertfei. Urma o pleiadă de vornici ce strigau cât puteau de tare:
- Popor al Antiohiei, Calinichi, preferata zeilor, astăzi le va aduce jertfă! Veniţi toţi la ceremonie să o vedeţi!

După ei mergea Calinichi îmbrăcată cu veşminte strălucitoare. Nu avusese niciodată parte de o asemenea cinste în viaţa modestă de până atunci.

Ajunseră în dreptul templului. Toţi se dădură la o parte. Preotul trecu primul. După el, imediat, Calinichi. „Mieluşeaua Domnului" face acest pas hotărâtor intrând în templul idolilor.

- Care aţi spus că este cel mai mare dintre zeii care sunt la cinste în oraş? întrebă.

Preotul, abia stăpânindu-şi bucuria, îi arătă statuia lui Zeus.
- Acesta este cel mai mare, îi spuse şi îi făcu semn să se apropie şi să se închine.

Calinichi însă nu aruncă nici măcar o privire către statuie. Cu ochii ţintă când la preot, când la mulţime începu să strige:
- Locuitori iubitori de zei ai Antiohiei, urmăriţi-mă cu atenţie ce fel de jertfă voi aduce zeului celui mare, Zeului zeilor!

Se întoarse, se uită spre statuie, făcu un pas înainte şi cu mâna dreaptă încercă să o clatine şi în acelaşi timp prinse a vorbi:
- Dacă eşti zeu adevărat, vorbeşte-mi! Eu am venit astăzi special ca să te cinstesc. Spune-mi, prin urmare, ce trebuie să fac. Vorbeşte-mi!

Nu se auzi nici un răspuns. Se lăsă o tăcere mormântală. Toţi cei care se găseau în imediata ei apropiere se uitară nedumeriţi unii la alţii, atât de cele auzite cât şi de tonul provocator.

- Zeule al grecilor, vorbeşte-mi! Mai spuse încă o dată, astfel încât să fie auzită şi de către cei care se strânseseră în afara templului.

În acea tăcere se auzi deodată un râs însoţit de următoarele:
- Vai mie, păcătoasa! Zeii s-au supărat pe mine şi nu îmi vorbesc. Doar dacă nu cumva dorm încă. Şi iarăşi se auzi râsul de mai înainte.

Preotul a rămas înmărmurit şi se auzi un murmur din partea mulţimii.

- Căieşte-te de cele ce le-ai spus! reuşi să articuleze preotul.
- Să mă căiesc! Vreau să mă ajuţi şi tu, ca preot ce eşti. Pentru că vezi doar, l-am mişcat, l-am strigat şi nu am primit nici un răspuns. Tu care îi slujeşti de atâta vreme zi şi noapte, cere-i iertare din partea mea şi roagă-l să-mi spună măcar un cuvinţel, să ştiu dacă am fost iertată sau nu.
- Nu ar trebui să vorbeşti aşa...
- Ba da. Doar atunci poporul care e aici de faţă va afla că Zeus este zeu adevărat şi pe deasupra bun şi milostiv, care îi iartă pe cei ca mine...numai atunci.

Preotul se găsea într-o foarte dificilă poziţie. Ceea ce dorea Calinichi nu era absurd, ci era provocator. Şi unde mai pui că tipicul templului nu prevedea deloc unele ca acestea. Ezită, neştiind ce să răspundă şi ce să facă, cum să reacţioneze.

Din această paralizie îl scoase însăşi Calinichi. Se întoarse din nou spre statuie şi cu un ton mai impozant strigă:
- Zeule al grecilor, ascultă-mă şi răspunde-mi, dacă îmi primeşti pocăinţa. Dacă însă nu eşti zeu, şi încă zeul zeilor, ce stai acolo înmărmurit şi îi înşeli pe oameni?

Şi înainte să o poată împiedica cei de lângă ea, îşi scoase voalul de pe cap şi brâul ce îi încinsese mijlocul, le petrecu în jurul statuii şi trase cu toată forţa, rugându-se cu toată puterea ca Dumnezeu să-i vină grabnic în ajutor în acele clipe. Statuia căzu jos în vuiet mare făcându-se bucăţele.

Au încercat să o prindă, dar cu paşi repezi Calinichi trecuse deja la următoarea statuie, a lui Hercule, pe care o dărâmă în acelaşi mod.

Trecând către a treia statuie vocea ei se auzi bubuitoare, acoperind pe aceea a mulţimii ce nu ştia încă cum să privească, dezaprobator sau nu, toate acelea.
- Vin, Apolon, fugi, că vin. Fugi, dacă poţi, ca să scapi de mânia mea. Îmbrăţişă statuia şi o dădu jos de pe soclu şi, adunându-şi puterile, o făcu bucăţele.

Preotul şi toată mulţimea se dăduseră înapoi, lăsând-o singură pe Calinichi. În ochii tuturor apărea acum ca o învingătoare.

Când totul fu terminat se întoarse către cei de faţă şi le spuse pe un ton triumfător:
- Strângeţi rămăşiţele zeilor voştri şi legaţi-le rănile. De, ce să-i faci. Cine nu poate să se ajute singur, cum poate să îi ajute şi să îi mântuie pe alţii? Aceştia sunt zeii voştri, singuri aţi văzut.
- E nebună! se auzi o voce din mulţime.
- Profanatoare!
- Moarte profanatoarei!
- Moarte! Moarte!

Toată măreţia şi solemnitatea de mai înainte dispăruseră ca o scenă ambulantă, ca un fum pe care îl risipeşte un vânticel. Aşa este. Statuile cu uşurinţă pot fi date jos de pe soclu. Acelea ce tronează în inimile oamenilor însă vor trebui secole întregi pentru a fi zdruncinate de la locurile lor.

Mulţimile furioase cereau în continuare moarte „profanatoarei". Ar fi omorât-o ele, dacă nu ar fi fost în mâna împăratului care singur putea să-i decidă soarta.

Calinichi, fără voal şi fără brâu, cu părul vâlvoi, cu haina sfâşiată îşi făcea drum prin mulţime înconjurată de soldaţi romani înarmaţi.

Mulţimea nu s-a oprit din strigăte. Calinichi nu se sperie, nu se arătă mirată. Când păşise treptele templului ştiuse că nu se dusese acolo ca să aducă jertfe zeilor, ci să se aducă pe ea însăşi jertfă adevăratului Dumnezeu. De aceea acum, în drum spre jertfă, neschiţând nici un gest, înainta tăcută. Ceea ce a avut de făcut făcuse.

Unde eşti, Sfinte Hristofore, să vezi ce peşti ai prins în năvodul cuvintelor tale inspirate? Ce martire ale credinţei au putut deveni acele femei cărora le-ai vorbit într-o binecuvântată noapte despre Dumnezeul cel adevărat!

Neînfrântă Calinichi îşi continua drumul. Palatul era aproape şi ajunseră curând. Drumul către cer i se părea însă greu şi îndepărtat. Dar nu şi-a pierdut curajul. Va păşi şi pe acest drum învingătoare.

Deciu era în sala tronului cu Hristofor ce îi răspundea ceva în momentul când îşi făcu apariţia Calinichi, urmată de strigătele mulţimii de afară ce strigau că i se cuvine moartea.

Preotul ceru să aibă el primul cuvântul, ne mai având încredere în ceea ce putea spune acea femeie.

- Împărate, de unde ne-ai adus-o pe femeia aceasta? Ai aflat că în loc să aducă jertfe, a făcut bucăţele statuile celor mai mari zei ai noştri?
- Şi voi unde eraţi în acest răstimp? Nu aţi putut să o împiedicaţi?
- Dacă nu o împiedicam, nu ar mai fi lăsat nici o statuie în picioare acolo...

Aceasta nu era tocmai aşa, dar preotul desluşise în glasul împăratului ceva ca o ameninţare aşa încât se grăbise să se pună la adăpost de mânia acestuia.

Împăratul îi făcu semn lui Calinichi să se apropie.
- Nu am căzut de comun acord, aici în această sală, că vei jertfi zeilor, femeie? Ce sunt acestea ce le aud acum? Cum ai îndrăznit să faci unele ca acelea în locuri sfinte?
- Eu, împărate, am jertfit acelora pe care i-am avut în faţa mea. Dacă nu ajunge ceea ce am făcut, dă-mi drumul şi o să vezi că, spre slava Dumnezeului meu, nu voi lăsa nimic în picioare acolo.
- Blasfemie!
- Ba deloc! Eu am mişcat pietre la fel ca şi acelea pe care le folosim la construcţia clădirilor. Dacă acestor pietre tu le spui zei, explică-mi oare, cum se lasă ei doborâţi de către femei.
- Termină! urlă Deciu.
- Termin şi mărturisesc că Dumnezeu este Acela Care nu este învins de către nimeni. Dumnezeu învingător este Iisus Hristos pe care Romanii L-au judecat, Evreii L-au răstignit şi Acela a înviat.

Cine ar putea descrie mânia împăratului la auzul acelor cuvinte? „Ah, Hristofore, ce mi-ai făcut, o să vezi tu.." gândi împăratul.

- Aduceţi-mi un dulgher! Un maistru adevărat! Să taie de îndată câte două bucăţi de lemn groase de un cot şi să le spânzure de două coloane.

Aţintindu-şi ochii spre Calinichi îi spuse:
- Vei vedea ce moarte amară îţi pregătesc, atâta vreme cât te grăbeşti să părăseşti această lume!

Calinichi rămase însă netulburată. Sfântul Hristofor în tot acest răstimp se rugase neîncetat, pentru noua credincioasă, pentru el, pentru toţi creştinii ce erau greu încercaţi în acele vremuri. Se ruga încă şi pentru toţi cei de faţă, ca Dumnezeu să îi ierte şi să îi lumineze pentru a vedea adevărul.

Aghiotantul împăratului intră cu zgomot în sală, anunţând că instrumentul era gata. împăratul ceru să-i fie adus în faţă, să-l vadă personal.

Într-adevăr, Deciu îi întrecuse în inventivitate pe toţi cei dinaintea lui în privinţa mijloacelor de tortură. O dovedea şi noul mecanism ce se construise la cererea sa. Martiriul lui Calinichi nu îşi avea un alt echivalent în lista nesfârşită a martirologiilor.
- De ce oare s-a făcut împărat când putea foarte bine să fie un călău adevărat? se auzi şoptind un ofiţer către cel de lângă el pe care îl ştia că nu era de acord cu împăratul.
- Presupun ca să se vorbească de amândouă, un călău ce a fost promovat ca împărat, se auzi răspunsul celui interpelat care, în timp ce răspundea, privi ţintă înainte, pentru a nu da de bănuit.

Aduseră un proţap. Toţi sunt curioşi cum se va folosi. Interveni un întreg şir de „tehnicieni" care „desăvârşiră" treaba sub privirile atente ale împăratului.

Acesta era împăratul Romei, militarul? Dacă nu ar fi fost totul atât de tragic, ar fi fost de râs întreaga maşinărie ce se pusese în mişcare pentru învingerea unei femei. O femeie neînarmată şi care nu opunea nici o rezistenţă în faţa celor care i se pregăteau.

Călăul petrecu fierul proţapului de la un călcâi al lui Calinichi şi până la umărul ei. Cele două încopcituri le legă de cele două lemne. Mucenica se găsea astfel trasă în fierul proţapului cu un picior rămas liber. De acesta şi de mâinile rămase libere au fost atârnate pietre grele.

Era ceva înfricoşător. Nu se poate descrie ce a trăit mucenica şi ce chinuri uluitoare a avut de îndurat.

Mulţimea urmărea cele ce se petreceau ţinându-şi răsuflarea. Unii îşi acoperiseră ochii cu palmele, ne mai putând îndura. Nimeni nu mai cuteza să strige profanatoarea! Un sentiment general de compasiune umpluse sala. Era şi o linişte desăvârşită, solemnă.

Doi dintre călăi, folosind lemnele ca pe o manivelă, începură să dea o mişcare proţapului. Din corpul mucenicei începu să curgă sânge. Întoarsă acum cu faţa spre mulţime Sfânta îl văzu în faţa ochilor pe Hristofor.

Sfinte al lui Dumnezeu Celui înalt, roagă-te pentru mine! a mai apucat să spună în cruntele chinuri prin care trecea.

Sfântul se ruga de mult timp, nu încetase deloc, dar la rugămintea pe care o auzise începu să se roage rar, cu voce tare însă: ***„O, Doamne, pentru rugăciunile tuturor sfinţilor primeşte-o pe roaba ta aceasta ce îţi aduce în dar***

propria sa viaţă. Pentru că numai Tu singur eşti Bun şi Iubitor de oameni şi Ţie îţi este slava totdeauna, acum şi pururi şi în vecii vecilor. Amin."

Nimeni nu îndrăzni să-l întrerupă şi când Deciu se mişcă în direcţia lui, Sfântul Hristofor terminase deja.
Împăratul aruncă o privire dură mulţimii ce în acel moment avea capul ridicat, atentă la cuvintele lui Hristofor.

Oare să se fi rugat împreună cu acesta? Toată acea adunare idolatră să se roage deodată împreună cu Sfântul lui Dumnezeu? Cine poate să ştie ce se găseşte înăuntrul sufletului oamenilor în aceste momente îngrozitoare şi sfinte în acelaşi timp? Cine poate şti...

Rugăciunea scurtă a lui Calinichi rostită cu jumătate de voce nu fusese auzită de toţi cei din sală. Călăii care desigur auziseră nu au putut-o nici opri, nici nu au putut să o pedepsească pentru aceasta sau să o tortureze mai mult decât o făcuseră deja.

Mucenica îşi păstră ultimele resurse pentru a se ruga... „Doamne, în mâinile Tale îmi dau sufletul meu". Cu aceste cuvinte îşi dădu sufletul. Proţapul pe care o urcaseră călăii ei se dovedise a fi puntea pe care trecuse de pe acest pământ spre ceruri. De la nimicniciile acestei vieţi la comuniunea cu Sfinţii lui Dumnezeu. De la distracţiile ieftine şi trecătoare la bucuria veşnică şi la prea mărirea lui Dumnezeu .

„Îmbărbătează-te!"

Deciu a dat poruncă să nu fie îngropate trupurile celor două femei. Vroia în acest fel să rămână deschis acel capitol pentru a înspăimânta pe Sfântul Hristofor a cărui judecată se stabilise pentru ziua următoare.

Pentru Sfântul Hristofor însă era o privelişte de necrezut şi tot de necrezut era tot ceea ce se întâmplase în ultimele zile. Cum adică cele două femei ce trăiseră în cele mai mari păcate până atunci ajunseseră să-L cunoască pe adevăratul Dumnezeu şi să-L mărturisească, dându-şi viaţa pentru aceasta, trecând biruitoare către lumea de dincolo...

Cu aceste gânduri şi această certitudine îşi încheie ziua Sfântul Hristofor şi acestea îi dădură mult curaj pentru cele ce aveau să urmeze.

Ziua următoare se anunţă una primăvăratică, luminoasă. Deciu se găsea în plină anchetă. Aflase că persecuţiile ce se întinseseră în întreg imperiul „mergeau bine". Se vede treaba că organele locale îşi făceau datoria aşa cum li se

poruncise. Mulţimile de creştini umpluseră tribunalele, închisorile, locurile de tortură.

Deciu nu avea nici un motiv ca să fie nemulţumit. Dimpotrivă, toate îl făceau să creadă că în curând va înceta „contaminarea", extinderea noii credinţe creştine.
În acea zi însă Deciu nu era în apele sale.

- Eşti obosit, împărate? îl întrebă un ofiţer.
- Nu în mod deosebit. Dar, uite, unii dintre aceşti răzvrătiţi sunt din cale afară de îndărătnici... aceştia mă obosesc peste măsură
- Te referi, nu-i aşa, maiestate, la cele două femei de ieri?
- Şi la cele de ieri, şi la inculpatul nostru de azi, acela urât la înfăţişare...
- Hristofor, adică. Este primul pe listă astăzi.
- Începem rău am impresia.
- Dacă îmi îngăduie majestatea sa vă arăt şi ceea ce va ieşi bine din toată această istorie...
- Te ascult, poate voi avea prilej să aduc un strop de veselie acestei zile.
- Între noi fie vorba, împărate, creştinii ne rezolvă o mare problemă. Fără existenţa lor armata noastră ar avea momente de pauză, neexersându-se permanent pentru a face faţă noilor situaţii de criză. Ar lâncezi, aşa rămâne trează.
- Parcă ţi-aş da dreptate, căpitane. Să vină dar primul inculpat, ca să ieşim şi noi din starea de moleşeală.

Hristofor fu adus legat, aşa cum fusese adus şi până atunci. Deciu îşi propusese să „schimbe foaia", cum s-ar zice. în faţa acestui om necioplit nu îşi au locul cuvintele alese. Împăratul îşi luă prin urmare înfăţişarea sa războinică, chiar dacă nu făcu multe sforţări să arate astfel şi bătând cu pumnul în masă, fără nici o altă introducere, trecu direct şi pe neaşteptate la atac:
- Eşti nebun de legat! Faţă palidă! Nu ţi-a ajuns, se vede treaba, halul în care ai ajuns tu, ci prin magia pe care ai folosit-o ai înşelat şi ai trimis la moarte şi două dintre cele mai frumoase fete ale Antiohiei!
- Niciodată nu m-am îndeletnicit cu magia. Aceasta este lucru diabolic. Şi cu diavolul nu am nici un fel de legătură. Răspunsul venise calm şi prompt.
- Mare păcat că datorită ţie am pierdut un mare diamant al acestui oraş, pe Calinichi. Ieri m-am aşteptat de la tine să-i spui câteva cuvinte să o determini să îşi schimbe părerea.
- Aş fi vrut să fac acestea, maiestate. Dar alt împărat orânduieşte altfel lucrurile. Nu poţi sluji la doi domni în acelaşi timp.
- Astăzi vorbeşti. Ieri însă nu ai spus nimic. Dar să terminăm cu filosofiile tale. Te mai întreb un singur lucru şi vreau un răspuns clar, fără ocolişuri: jertfeşti zeilor, da sau nu.

Hristofor răspunse, izbucnind în râs:
- Nu degeaba te cheamă Deciu. Eşti ceea ce trebuie ca să primeşti sfaturile celui rău. Şi din moment ce ai învăţat toate modurile lui, unul însă singur nu ai învăţat: că eu nu aduc jertfe unor statui neînsufleţite aşa după cum s-a dovedit ieri.
- Acesta este prin urmare răspunsul tău?
- Acesta. Şi dacă vrei mai adaug: cum eşti tu de zeu aşa sunt şi aceştia la care îmi spui să mă închin.
- Nu jertfeşti, adică!
- Nu o fac şi, dacă aş putea, nu te-aş lăsa nici pe tine să jertfeşti.
- Ţi-am mai spus-o, eşti nebun.
- Dacă aş putea, am spus. Dar nu eşti vrednic ca să cunoşti adevărata credinţă în Hristosul în Care cred eu, al Cărui nume îl şi port. Nu eşti vrednic, de aceea îţi spun că nu pot.

Deciu se umplu de mânie. De astfel de teribile provocări nu avusese parte niciodată. Şi mai ales, de la cine? De la un inculpat!
- Da, desigur, tu eşti vrednic şi vrednice au fost prostituatele Antiohiei şi alţii ca voi...
- Sunt, Decie şi au arătat acest lucru. Şi orice creştin adevărat arată acest lucru în fiecare zi prin viaţa sa.

Ridicându-şi mâinile legate spuse, surâzând în continuare:
- Îmbărbătează-te, potrivnice!
- Încetează!
- Îmbărbătează-te! Te previn că vei avea de acum încolo mult, foarte mult de furcă cu mine şi cu fraţii mei creştini ce sunt întăriţi de puterea Domnului nostru Iisus Hristos.

Deciu luă cele de mai sus drept o adevărată ameninţare şi se tulbură. Omul din faţa lui ce putea da dovadă de un astfel de curaj nu era desigur unul obişnuit. Se vede că are înăuntrul său o putere neobişnuită. Este legat şi totuşi este liber. Este necioplit, dar totuşi dă dovezi de măreţie. Este urât la înfăţişare şi totuşi pare frumos. Îşi ridică ochii şi îl privi din nou. I se părea lui sau iarăşi fusese învins? Această încăpăţînare...O lumină dulce strălucea pe faţa lui Hristofor şi îi înmuia mult trăsăturile aspre astfel încât puteai zice despre ele în acele momente că este chiar frumos...

Ah, Decie, nu ai învăţat până acum că figura împrumută frumuseţe din frumuseţea sufletului? Şi această lumină nu este din acea lumină primăvăratică de dimineaţă, este o altfel de lumină, interioară...

- Ciudat om, da', pe Zeus! rosti ca pentru el împăratul, neputând să-şi ia ochii de la Hristofor.

„Suntem creştini!"

Deodată sala se umplu de atât de multă lume încât cei din spate îi îmbrânceau pe cei din faţă ca să prindă un loc. Câţiva îl îmbrânciră până şi pe inculpat şi acesta, fără să bănuiască nimic, se întoarse către sală şi ce să vezi?

În sală intraseră mulţi soldaţi şi deodată îi trecu prin minte că aveau oarecum legătură cu el. Căută o explicaţie când, cu coada ochiului, văzu că îi erau cunoscute multe dintre figurile ce intraseră atunci. A, sigur că da, erau cei două sute de soldaţi proaspăt veniţi la credinţă. Aceştia, îndată după Sfântul Botez, fuseseră trimişi în misiune în împrejurimile Antiohiei.

Ce bucurie îl cuprinse pe Sfântul Hristofor! Ce bucurie mare! îi îmbrăţişă din priviri.

- Bucuraţi-vă, soldaţi! îi salută simplu, aşa cum i-ar fi salutat pe fraţii săi. Aşa a rostit Hristofor. Altfel însă au înţeles soldaţii acel salut. Şi atunci avu loc ceva ce lăsă întreaga asistenţă mută de uimire, ca să nu mai vorbim de Deciu.

Mulţimea aceea de soldaţi îşi lăsă jos armele şi, înconjurându-1 pe Hristofor, îngenunche ară la picioarele acestuia, le sărutară şi îi spuseră la rândul lor:
- Bucură-te! Bucură-te!
- Eşti luminătorul nostru!
- Eşti îndrumătorul nostru!
- Nu ne mai este frică, orişice ni s-ar întâmpla...
- Lângă tine ne simţim mai aproape deDumnezeu.
- Bucură-te, frate Hristofore!

Deciu n-a mai ştiut cum să reacţioneze. Soldaţii erau ai lui şi ascultau de ordinele pe care le dădea împăratul. Şi în slujba lui fiind aruncau acum armele... Şi ce sunt aceste cuvinte şi acea închinare? Asta mai lipsea acum, ca acest om urât la înfăţişare să fie luat drept Dumnezeu..Asta întrecea orice fel de limită...

- Acum ai devenit şi răsculat! răcni împăratul sălbatic.
- Nu-ţi fie frică, împărate. Îţi spun că nu ne ridicăm împotriva împărăţiei tale, eu şi prietenii aceştia pe care îi vezi.
- Sunt mult mai liniştit, acum că am cuvântul tău, răspunse împăratul cu ironie.
- Ţi l-am dat şi ştiu să îl păstrez. De ce să devin un răsculat? Eşti atât de aproape de focul cel veşnic încât nimeni nu îţi poate sta împotriva drumului pe care te duci ca pe un tobogan. Tu însuţi ai ales aceasta.

- De trei zile ai răsculat întregul oraş!
- Flacăra pe care o aprinzi pentru tine însuţi o aprinzi...Ţi-o dăruim...Este a ta.
- Nu vrem să avem parte la „slava" ta!

De acum intraseră în polemică şi soldaţii, cu mult curaj şi cu voci ce străpungeau aerul ca nişte săbii.

Deciu folosea dinadins cuvinte ca „răzvrătit", „renegat", „rebel" ca să aprindă mulţimile şi în special pe soldaţi ca să îi zguduie, după câte credea...

Adevărul era că dorea să mute centrul de greutate care era credinţa în Hristos. Prefera, cu alte cuvinte, să fie învins chiar şi de soldaţi rebeli decât de soldaţi creştini.

Planurile însă îi vor fi spulberate de aceşti noi convertiţi, plini de zel şi curaj. Vorbesc şi strigă. Îl apără pe Hristofor. Resping cu hotărâre acuzaţiile folosite de „rebeliune" şi „răzvrătire".

Vorbele lor ascuţite câteodată îşi ating ţinta, altădată provoacă confuzie şi vacarm în sala de judecată.

Deodată, profitând de un moment de calm prinse a vorbi unul dintre soldaţi în numele tuturor:
- Împărate, nu încerca să găseşti pentru noi o acuză care nu îţi va prinde bine. Noi nu ne-am răzvrătit împotriva împărăţiei, nici împotriva demnităţii tale de împărat. Nu suntem răzvrătiţi şi ştii bine acest lucru.
Trăgând aer în piept pentru a da forţă celor ce urmau, continuă:
- Noi, toţi aceştia pe care îi vezi, împărate, suntem creştini. Şi pentru acest lucru tu eşti vinovat!
- Eşti nebun!
- Da, împărate, tu eşti vinovat. Doar tu ne-ai trimis să-l prindem pe acest om - două sute de înarmaţi să prindem un singur om neînarmat! Acesta a fost primul tău pas greşit. Al doilea a fost tertipul cu Achilina şi cu Calinichi.
- Ajunge!
- Ajunge. Asta spunem şi noi. Te lupţi cu o putere ce depăşeşte cu mult pe cea a Romei şi vei fi biruit. Ajunge, Decie!

Împăratul lăsase capul în jos şi primea cuvintele ca pe nişte lovituri de bici. Fiecare cuvânt făcea să i se încovoieze muşchii feţei. Cu toate acestea, tăcea. Nu mai avea ce spune. Această tăcere fu speculată de soldat ca să prezinte în această foarte ciudată judecată un element pe care îl neglijaseră toţi până atunci.

- Ştii, împărate, că din ziua în care ne-ai trimis să-l arestăm pe Hristofor mâncăm nu numai pâinea Romei ci şi o alta, pâine cerească, în urma rugăciunilor lui? Ştiai acest lucru?
- Şarlatane! spuse împăratul aruncându-i lui Hristofor o privire sălbatică.
- Nu-l face şarlatan pe conducătorul nostru, pe păstorul, stăpânul şi prietenul nostru. Şi ca să fie clar pentru toată lumea repet pentru ultima dată. Suntem creştini şi nu îl negăm pe Dumnezeu! Şi toate acestea având îndrumător şi păstor pe fratele nostru Hristofor.

Finalul eroic al apărării aceleia ne mai auzite a soldatului a fost lovitura de graţie pentru Deciu. Un imens gol sufletesc luă în stăpânire inima împăratului. Durerea pe care a simţit-o la începutul zilei devenise acum de nesuportat, puse stăpânire pe întreaga sa fiinţă. Ar fi putut să facă să înceteze tot acel proces, ca să se odihnească. Acest lucru însă ar fi însemnat în acel moment un eşec total. Mulţimea pe care o avea în faţă aştepta un răspuns, o decizie, un cuvânt din partea sa.

Îşi adună puterile, încercă să transforme mâhnirea într-o oarecare blândeţe şi zise cu voce abia auzită de cei prezenţi:
- Cine poate să nu îşi recunoască greşelile, mai ales dacă acestea au condus la astfel de situaţii ca cea de faţă? A fost însă, aşa după cum aţi spus, o tactică greşită. Dar spuneţi-mi cu ce am greşit personal faţă de voi? Oare nu cunosc ce înseamnă disciplina militară, nu din rândurile armatei sunt şi eu? Nu am arătat de atâtea ori acest lucru şi nu v-am arătat încredere, nu v-am lăsat să înţelegeţi că sunteţi vrednici de dragostea mea?

Tonul devenise în acelaşi timp rugător şi ridicol.
- Să îmi spună cineva cu ce am greşit faţă de voi. Nu v-am dat eu oare cai iuţi şi bine hrăniţi? Nu m-am îngrijit de uniformele voastre ? Dacă v-a lipsit ceva şi eu n-am ştiut vă rog să mă iertaţi. De orice aţi dus lipsă vreau să vă despăgubesc şi să vă dau încă pe atât pe deasupra
- Eşti vrednic de plâns, murmură răutăcios unul dintre soldaţi.
- Tine-ţi lacrimile, nu merită să plângi pentru el, îi răspunse un altul.

„Spectacolul" continuă dramatic:
- De ce mă vedeţi ca pe un duşman, soldaţii mei? Sunt gata să cedez în faţa voastră.

Un altul dintre soldaţi a început să vorbească atunci în numele tuturor:
- Această viclenie nu ne provoacă decât repulsie, Decie. Cât despre cai şi uniforme, dacă vrei, ţi le înapoiem pe toate. Ţine-le. Şi mâncarea, tot. Dacă vrei să afli despre noi îţi spunem în faţă: din acea zi binecuvântată când l-am întâlnit

pe acest rob al lui Dumnezeu ne-am schimbat viaţa. Am devenit oameni cu adevărat!
- Şi din moment ce am început să trăim adevărul nu ne mai interesează cum ne vei tortura, adăugă un altul.
- Nici nu ne mai interesează zeii cei falşi ai tăi! Pentru că mărturisim pe Unul, Viu şi Adevăratul Dumnezeu găsim puterea de a te dispreţui, mai zise un altul.
- Suntem în mâinile tale. Fă ce vrei cu noi. Pe Dumnezeu nu îl renegăm, strigară toţi ca unul.

Ar fi trebuit să îi oprească, se gândi Deciu. Aceasta era încă o greşeală de-a sa: nu ar fi trebuit să îi lase să vorbească public. Ar putea spune cineva că faptul că mărturiseau public îi făcea şi mai puternici şi mai curajoşi. În sfârşit, faptul se consumase de acum. De aici înainte trebuie să fie mult mai atent şi să cântărească bine lucrurile. Să nu mai dea posibilitatea ca să se audă şi alte voci pentru că există primejdia ca lucrurile să ia amploare şi să mărturisească din ce în ce mai mulţi după exemplul soldaţilor.

Nu se obosi, prin urmare, să le răspundă. Luase decizia. Cu gesturi scurte făcu semn unuia dintre secretari.

Acesta se ridică cu gesturi teatrale şi pe un ton oficial ce nu se potrivea momentului, pronunţă sentinţa la moarte.

Un singur cuvânt, moarte era toată decizia împăratului. Cu acest cuvânt urmau să fie curmate două sute de vieţi ale unor tineri aflaţi în floarea vârstei... visurile lor se vor spulbera...tot ceea ce iubiseră şi de ceea ce avuseseră grijă până atunci...toate se spulberară cu un cuvânt...acesta era „darul" împăratului pentru ei. Acestea toate pentru toată grija cu care slujiseră împărăţia romană...foarte sărac împăratul acela, ce nu avusese decât un singur cuvânt pentru ei.

I-au legat doi câte doi şi i-au dus în afara oraşului, la locul execuţiei. Toţi s-au simţit atunci foarte legaţi unul de celălalt prin dragostea ce o purtau Mântuitorului Hristos. Aceasta îi lega mult mai mult decât soarta comună ce o aveau de împărtăşit.

La vederea lor trecătorii ce nu ştiau ce se întâmplase se întrebau între ei dacă era vorba despre prizonieri. Dar erau nedumeriţi pentru că pe de altă parte vedeau că sunt cetăţeni romani. Trebuie să fie dezertori, se grăbiră să tragă concluzia.

Erau, într-un fel dezertori. Părăsiseră minciuna oficială a zeilor falşi şi tot cortegiul ce era în jurul acestora, nobilii cu mâinile pătate de sânge, călăii ...încheiaseră un tratat aparte cu Dumnezeul cel adevărat şi cu Adevărul, duşmanul cel temut al arogantei Rome. Nefericiţi însă nu erau , după cum credea

mulţimea ce nu cunoştea adevărul. Dacă ar fi ştiut Deciu măcar ca prin oglindă că moartea martirică şi viaţa de martiriu le deschiseseră porţile fericirii nu ar fi pronunţat acea sentinţă. Pentru Deciu semnificaţia morţii nu era una ce deschidea porţile spre bucuria veşnică, ci una ce închidea poarta bucuriilor trecătoare ale acestei vieţi.

Soldaţii îşi găsiră sfârşitul martiric prin tăierea cu sabia.

Deciu a dorit să şteargă orice urmă a lor de pe faţa pământului şi a dat poruncă în continuare ca să nu fie îngropate trupurile lor ci ca să se aprindă un foc mare şi să le ardă acolo, la locul execuţiei.

În ziua de şapte aprilie a acelui an soldaţii trecură la Domnul, a Cărui slavă este în vecii vecilor. Amin.

În amvonul cel încins

Venise rândul lui Hristofor acum. Deciu gândise dinainte aşa, pentru că voia să-l facă autorul moral atât al morţii celor două femei, precum şi al celor două sute de soldaţi, prietenii lui. Hristofor ar fi putut fi îngenuncheat astfel, gândea ne-buneşte împăratul.

El îşi mărturisise greşelile pe care le caracteriza ca pe nişte greşeli de tactică. Oare făcea bine că îl lăsase ultimul pe Hristofor, nu era o greşeală de strategie? Lăsase un martor ce îi însufleţise pe toţi ceilalţi dinainte, prin prezenţa şi prin rugăciunea lui de foc.

Orbit de furie prigonitorul asigurase victimelor terenuri ca să rămână în picioare după toate chinurile groaznice de care le făcuse parte. Nu se gândise la acest lucru.

Aduseră pe Sfânt în faţa împăratului. Acesta se lăsă dus de bunăvoie, fără a opune nici cea mai mică rezistenţă. Ar fi fost de altfel şi străin acel lucru de ca-racterul său paşnic şi nu ar fi servit la nimic.

- Trebuie că eşti cu adevărat nebun, duşmane al zeilor, ca să fi îndeplinit un astfel de plan!
- Nu înţeleg despre ce plan vorbeşti?
- Cum nu înţelegi? M-ai lăsat fără soldaţii mei cei mai buni şi îmi spui că nu ştii despre ce este vorba? Spune, nenorocitule, care este secretul tău şi cum se face că toţi te urmează aşa orbeşte? Spune-mi ce le faci, înainte ca să te şterg de pe faţa pământului.

Hristofor îi arătă lanţurile de la mâini şi spuse cu calm:
- Cu mâinile legate şi sub jurisdicţia ta, împărate, am fost până acum, nu mă poţi acuza de cele întâmplate până acum.
- Poate sunt eu de vină? Nu asta vrei să spui? Spune-o clar, atunci.
- Nu ai atâta putere ca să reuşeşti acest lucru. Nici tu, nici eu nu suntem cauza. Ci Hristos, Care ştie să aleagă grâul de neghină. Acela ce a ales pe soldaţi ca să fie atleţii Lui, Acela care cheamă la mântuire pe toţi care cred şi nădăjduiesc întru El. Acela şi numai Acela, Decie! Şi n-am terminat încă, împărate. Te previn, întăreşte-te! Ai nevoie pentru mulţimea de martiri care vor urma. Te avertizez.
- Nu voi avea nevoie chiar de atâta bărbăţie ca să câştig! spuse cu mândrie şi cu ironie împăratul.
- Atunci grăbeşte-te! Pentru că atâta vreme cât rămân viu în această lume, te avertizez că mulţime mare se va adăuga lângă cei de mai înainte. Grăbeşte, Decie, până nu e prea târziu!
- Singur mărturiseşti acum că atâta timp cât eşti viu, eşti periculos. Tu eşti de vină. Spune-o drept, să terminăm odată!
- Nu eu, ci Dumnezeu prin mine. Ţi-am mai spus-o. Este foarte simplu.

Nu se ştia cine este mai puternic. Împăratul care avea dreptul asupra inculpatului sau însuşi cel învinuit. O atât de mare putere avea prezenţa în sală a lui Hristofor!

Pentru prima dată împăratul era de acord cu Hristofor. Trebuia să se grăbească, până nu era prea târziu.
- Te-am răbdat şi aşa prea mult, îi spuse. Trebuie însă, conform celor ce ţi se aduc ca învinuire, să răspunzi cu un cuvânt la cele ce te întreb: vei aduce jertfe zeilor? Da sau nu ?
- Ştii prea bine răspunsul: NU!
- Să ştii atunci că te aşteaptă multe şi înfricoşate chinuri care sper că vor şti să te facă să-ţi schimbi părerea.
- Să pui în aplicare legea şi să începi să faci uz de uneltele tale diabolice, fiu al diavolului! Nimic nu vei câştiga, întunericul va fi moştenirea ta, tu care numai un singur lucru ştii foarte bine: să trimiţi lumea la moarte! Crezi cu adevărat că mă vei speria cu aceste vorbe? Am doar pe Dumnezeu Cel care mă apără şi nu îmi este frică, de nici un fel de ameninţare de-a ta!

Deciu arăta atunci precum un taur furios. Strigă pe torţionari şi aghiotanţi şi le dădu ordine să pregătească un taburet de aramă. Le mai spuse să-l găurească în patru colţuri. Şi după aceea să-l încingă la foc.

Scaunul deveni parcă mai mare, aşa înroşit cum era. De jur-împrejur mormane de lemne ce fură incendiate din trei părţi.

Ce privelişte şi ce amintiri trezeau în sufletul Sfântului! Amintiri ce îl umpleau de curaj.

Când focul se înteţi la maximum l-au aruncat pe Hristofor înăuntru. Acesta în timp ce intra în cuptor strigă:
- Locuitori ai Antiohiei! Să vă spun ceva ce am văzut cu ochii mei. Am văzut în mijlocul pieţii un om înalt şi frumos la înfăţişare. Faţa îi strălucea ca soarele şi haina îi era albă ca zăpada. Pe cap avea o cunună cu pietre preţioase ce străluceau ne mai întâlnit.
- Ce spui acolo! strigară câţiva dintre idolatrii ce erau de faţă.
- Poveşti spune, răspunse unul dintre torţionari. Mare povestitor acest Hristofor. Ne spune poveşti de acolo de unde este el.

- Totuşi, uite că nu este poveste. Focul nu îl atinge, spuse un ofiţer şi admiraţia, de abia schiţată până atunci, începu să se facă din ce în ce mai simţită.

Împrejurul acelui cuptor încins se găseau şi creştini care veniseră să-i fie aproape mucenicului şi să adune moaştele sale, dacă ar fi rămas ceva după acest înfricoşător martiriu.

Neatins de flăcările ce îl înconjurau pe scaunul încins ce semăna cu un amvon, Hristofor îşi continuă predica în faţa mulţimii ce devenea din ce în ce mai numeroasă.
- De jur împrejurul acestui bărbat erau soldaţi, şi ei în slavă. Am văzut şi alt bărbat înnegrit şi mulţi soldaţi împrejurul său, înnegriţi şi ei...
- Termină povestea, ne-am încins peste măsură! Termină odată! strigă şeful călăilor ce se grăbea să se întoarcă la împărat să dea raportul.
- Aceşti doi bărbaţi au declarat război unul altuia, continuă Hristofor. Şi în acest război câştigă bărbatul cel negru şi armata bărbatului cel luminos fu nimicită şi pentru câtva timp se mândri cu victoria lui.
- Vise sunt astea pe care ni le spui. Haide, termină odată, nu mai putem de căldură, ne-am încins cu totul, se plânseră câţiva.
- Nu aduceţi pe cineva să ne tălmăcească toate acestea? spuseră în batjocură alţii.
- Ia staţi un pic! Ia staţi! Istoria aceasta este foarte interesantă. Ce s-a întâmplat după aceea? începură din ce în ce mai mulţi să se arate interesaţi.

Mucenicul continuă:
- După aceea evenimentele au luat o altă întorsătură. Bărbatul cel slăvit, cu frumuseţe îngerească, împrăştie dintr-o singură încercare armata potrivnicului său. Îl legă cu lanţuri grele pe regele acela întunecat şi primul împărat îşi luă înapoi palatele şi câmpurile şi lumina şi bucurie se răspândi peste tot în lume prin această victorie strălucită.

Faţa lui Hristofor strălucea toată de bucuria acelei victorii. Era sigur că nu strălucea de reflexele focului.

„Să-ţi fie ruşine, Decie!"

Flăcările nu dădeau semne că s-ar stinge curând. Grămada uriaşă de lemne încă nu se terminase.

Acel ciudat scaun încins de aramă se prefăcuse într-o catedră de unde predica Hristofor fascinanta sa cuvântare. Priveliştea îţi provoca stupefacţie şi groază în acelaşi timp.

Poporul auzea şi vedea singur cu ochii săi şi cugeta singur la toate. Vedea şi ceea ce vedea era o minune. Îl vedeau pe Sfânt complet neatins de vâlvătăile acelea uriaşe. Aşa ceva nu se mai văzuse până atunci.

Şi această minune adeverea spusele Sfântului, că adică toate cele pe care le zisese nu erau nici visuri, nici poveşti.

Faţa Sfântului strălucea şi îi făcea pe toţi să vadă limpede cum stau lucrurile.
De la uimire la respect şi de la respect la credinţă, iată un drum pe care îl parcurgeau acum mulţi dintre cei de faţă.

- Nici un fir de păr nu i-a fost atins!
- Nu se simte nici un miros de carne arsă!
- Slavă ţie, Dumnezeule al lui Hristofor!

Vocea de mai sus se auzi puternică, la unison, rostită de mii de guri. Mii de inimi se deschiseseră noului împărat ca să troneze El în ele.
- Împărate ceresc, slavă Ţie!
- Şi noi credem că numai Tu mântuieşti!...
- Pe cei care cred în Tine!

O hărmălaie mare s-a produs în acele momente. Idolii se prăbuşeau şi nouă lume se construia încet, fără zgomot, fără vărsare de sânge. Nici unul din cei o mie de faţă nu se mai îndoia acum de adevăr. De faptul că toate se datorau Dumnezeului în care credea Hristofor.

- Nu este altul decât numai Tu, Doamne!
- Dumnezeul dumnezeilor, slavă Ţie!
- Cel Care faci minuni, ajută-ne pe noi.

Se întâmplă atunci ceva ne mai întâlnit. Mii de oameni se năpustiră spre focul acela mare, neprecupeţind nimic. L-au ridicat pe sus pe Hristofor şi l-au scos din mijlocul flăcărilor strigând din toate puterile:
- Să-ţi fie ruşine, împărate Decie! Ruşine! Hristos te-a învins pe tine şi toată puterea ta militară şi împărătească! Ruşine!

Vântul ducea cu el cuvintele, repetate fără încetare. Se auzeau ecouri în tot oraşul. Sosiră şi loviră cu putere în poarta palatului imperial. În săli şi pe coridoare nu se auzea decât Ruşine, Decie!

Deciu se tulbură, aşa cum o face orice vinovat şi tiran din fiecare epocă.

Un om mânat de cel rău i-a cerut atunci să-i vorbească şi i-a povestit toate cu deamănuntul. Şi încheie:
- Slăvite împărate. Ne-a lovit o mare nenorocire! S-a terminat cu religia noastră dacă nu iei acum măsuri energice care să protejeze Roma şi pe tine deopotrivă. Acesta ne-a terminat...ne-a trântit la pământ... este foarte umilitor pentru imperiu.

- Ce să fac? întrebă retoric împăratul. Tot ceea ce am făcut până acum şi orişice fac are rezultat contrar. Vezi şi singur acest lucru.
- Ştiu. Ai aprins un foc aşa de mare că ar fi putut arde acolo întreaga Antiohie şi totuşi acesta cu magia lui s-a salvat.
- După câte am auzit mai mult de o mie de oameni au crezut în Dumnezeul lui Hristofor.
- Şi n-ai auzit totul, împărate. Am auzit...că... vor să te omoare! Şi am motivele mele să cred că nu se vor da în lături de la a o face. Sunt apţi de orişice. Nu îi opreşte nimic.
- Cum ar putea să reuşească oare? Armata este cu mine...legiuni întregi...
- Cu acelaşi mod în care au reuşit şi cu cele două femei, cu cei două sute de soldaţi, cu cei o mie ...în acelaşi fel vor da şi ultima lovitură.
- Crezi într-adevăr că Hristofor vrăjeşte mulţimile?
- Aşa se pare, altfel nu se explică.
- Şi ce lucru ar putea să neutralizeze această putere? Pentru că, după câte ştiu, aceste lucruri nu se pot rezolva pe cale armată. Trebuie alte metode...s-a întrebat Deciu foarte neliniştit.
- Lasă-mă să mă gândesc şi vei avea răspunsul mâine dimineaţă. Pentru moment să fim cu ochii în patru. Este cel mai înţelept lucru, pentru moment.

Deciu nu a închis un ochi toată noaptea. Frica i se cuibărise adânc în piept şi nu îl lăsa să se liniştească nici un moment. Nici un zeu dintre cei ale căror statui se înălţau trufaşe în Antiohia nu i-a venit în ajutor. Nici un prieten nu a venit să fie cu el în acele momente dificile. Şi acela, cu planurile sale care îi adusese veştile

cele negre...îi întunecase mintea... Şi de la o minte întunecată numai la hotărâri înţelepte nu te poţi aştepta.

„Strălucită cunună, vesel Paradisul"

Se lumină de ziuă. O zi frumoasă de mai înmiresmată de parfum de flori şi luminată generos de un soare primăvăratic.

Deciu s-a închis încă de dimineaţă cu ofiţerii de stat major şi se gândea şi iarăşi se gândea, de parcă ar fi fost vorba de o mare campanie militară ce necesita o strategie aparte.Nu găsea nici o idee strălucită în mintea sa tulbure. Pe toate le încercase şi de fiecare dată dăduse greş. Nu era nevoie să răsfoiască istoria persecuţiilor. Ultimele zile au arătat limpede slăbiciunea împăraţilor în faţa atotputernicei credinţe a martirilor lui Hristos. Îndelungile deliberări nu dădeau nici un fel de rezultat.

În sfârşit, găsiră ceva. Se va organiza o ceremonie publică. Ceva foarte măreţ, la care să participe tot oraşul. De acest lucru era nevoie în acele momente.
- Trâmbiţaşi ai împărăţiei să urce în cele mai înalte locuri din Antiohia şi să-i cheme pe toţi la marea jertfă ce se va aduce.
- Gata este anunţul, spuse cu slugărnicie unul dintre secretari.
- Citeşte-1, să auzim! „Astăzi se aduce jertfă zeilor. Să fiţi toţi de faţă! Cel care nu va veni va fi pedepsit prin tăierea cu sabia".
- Este foarte bine, nu mai trebuie adăugat nimic, fu de acord împăratul.
- Da, dar ne trebuie ceva mai puternic decât acest anunţ, ceva ca pânza cea roşie din faţa taurului. Care să fie acest lucru?
- De acord, completă împăratul trebuie încordare, fanatism. Dar ce ar putea conduce la o astfel de atmosferă? Aştept o propunere.
- Am o idee, se lansă în discuţie unul dintre preoţi.
- Să auzim.
- Să-i dăm posibilitatea şi lui Hristofor să vină la jertfă împreună cu ai săi. Iată ceea ce căutaţi. Folosiţi-1 pe el drept „pânză roşie".
- Dar cine va fi taurul?
- Păi, cine altul, mulţimea de faţă, tot oraşul. Se vor năpusti să-l facă bucăţele.
- Nu sunt de acord. Hristofor este problema noastră cea mare. Nu poate fi folosit şi ca rezolvare a acestei probleme, spuse Deciu care devenise palid numai la auzul numelui adversarului.
- Majestatea Sa se gândeşte desigur la ultimele evenimente. Să nu uite totuşi că Hristofor a fost proclamat ca erou de un număr relativ restrâns de oameni. Aici, în planul de care vorbim, este vorba de un număr nesfârşit de oameni ce va juca un rol hotărâtor în faţa puterii pe care crede că o are acest om. Vei vedea cum îl va învinge o astfel de mulţime. Va lua parte şi armata. Pentru a menţine ordinea, bineînţeles, dar la nevoie...

Într-un sfârşit, începând să creadă în noul plan, împăratul hotărî să încerce. Poporul începu să curgă valuri, valuri spre centrul oraşului. Era acelaşi loc unde mai fumegau câteva lemne din focul uriaş de deunăzi.

- Aici vom aduce noi propria noastră jertfă. De toate celelalte ne-am desprins definitiv, fraţilor.

Cu aceste cuvinte le ură bun venit Hristofor prietenilor săi şi când toţi s-au strâns, au început a cânta un imn despre cununa martirică, despre Rai.

Mulţimea învăţă repede versurile. La început cu voce şovăitoare, mai apoi aerul se umplu de un cântec rostit limpede, cu hotărâre. Cu credinţă, mai presus de toate. Cu multă credinţă.

- Ne termină, împărate, veniră sfetnicii să îl înştiinţeze pe împărat de cele ce se întâmplau în piaţă. Dacă nu te mişti repede s-a terminat cu religia noastră! Cuvintele acelea îl făcură pe împărat să coboare repede de pe tron şi sprinten, în ciuda veşmintelor grele, impunătoare, să alerge spre locul unde urma să se aducă jertfă.

„Tăiaţi în bucăţi!"

Împăratul, înarmat până în dinţi, având garda personală înarmată şi ea se află la locul judecăţii ce fusese înălţat pe locul unde se strânseseră creştinii.

Nu era vorba despre o gardă obişnuită aşa cum prevedeau canoanele. Nici tribunalul nu era unul obişnuit. Trâmbiţaşii au anunţat clar că cine nu va fi prezent la jertfă va fi tăiat cu sabia.

Mulţimea celor înarmaţi începu să crească înconjurând pe cei adunaţi astfel încât nimeni să nu poată scăpa în momentele când se va aduce jertfa.

Soldaţii îi separară pe creştini în şapte grupuri ca să le diminueze, după cum credeau, puterea.

Situaţia se găsea aşa zicând sub "deplin control" şi primul surâs îşi făcu apariţia pe faţa trasă de oboseală a împăratului.

Acum în sfârşit era încrezător că toate vor merge bine.
- Tăiaţi-i în bucăţi! Aceasta era porunca împărătească.

Măcelul începu. Deciu vru ca fiecare grup de creştini să fie exterminat pe rând.

Fericitul Hristofor stătea în mijloc şi îi încuraja pe toţi:
- Curaj, fraţilor! îndurați martiriul! îndurați! A noastră este viaţa în Rai! Al lor este focul cel veşnic! Cu noi este Dumnezeu!

Spadele străluciră în lumina soarelui de primăvară. Martirii începură să se încurajeze unul pe celălalt.
- Curaj, Claudiu!
- Nu îţi fie frică!
- Pentru Hristos murim!

Neîndurătoare, spadele împrăştiau moartea peste tot. Pământul se înroşi de sânge martiric. Cine ar fi putut spune despre creştinii din Antiohia că au refuzat să ia parte la jertfa din acea zi? Luaseră parte în modul cel mai oficial cu putinţă: au adus drept jertfă propria viaţă Aceluia care este Calea şi Adevărul şi Viaţa.

Cei înarmaţi nu au avut timp şi nu au crezut necesar să taie capetele victimelor atunci când au văzut că săbiile lor îşi atinseseră scopul. Erau dezlănţuiţi ca lupii între oi.

Deciu era satisfăcut. Aruncă o privire pe „câmpul de luptă". Pusese pe fugă, credea, pe duşmanul declarat al statului. Aceea era victorie, nu glumă! Victoria pe care atât o dorise!

Ar fi putut rosti „te-am învins", dacă nu ar fi stat acolo, drept şi măreţ, Sfântul Hristofor.

Nimeni nu ştia dacă singur scăpase de ascuţişul săbiei sau fusese lăsat înadins de către împărat la sfârşit.

Soarele era încă sus pe cer când Hristofor, legat aşa cum fusese de la început, fu condus din nou la palat, care în acele vremuri se transformase mai mult în tribunal şi în loc de execuţie decât în liman unde împăratul putea să îşi găsească liniştea.

Şi iată-l pe martir în faţa călăului Deciu. Acesta se convinsese că interogatoriile ce îi fuseseră luate până acum se transformaseră toate în mărturisiri de credinţă. De acestea se temea împăratul pentru că îi creau noi şi noi probleme de fiecare dată.

În rolul călăului însă Deciu se simţea mai „în largul lui". Se afla pe poziţii de forţă. Dădu ordin să-l arunce pe Hristofor cu o piatră mare de gât într-o fântână uscată. Slujitorii găsiră un pietroi pe care de-abia puteau să-l ridice treizeci de oameni şi cu greu umindu-l îl legară cu un lanţ greu de Sfânt. Apoi lăsară să

cadă toate într-o fântână adâncă, fiind ferm convinşi că nu va scăpa viu Hristofor.

Dar şi de data aceasta împăratul şi ai lui se înşelară amarnic. Pentru că în logica oamenilor de rând nu încape o altă realitate şi anume: minunea. Pietroiul se sfărâmă în mii de bucăţi lovindu-se de pereţii fântânei, iar Sfântul, viu şi nevătămat, fu luat de îngeri şi adus direct în faţa palatului împăratului.

„Tăiaţi-i capul"

Împăratul tocmai se dusese să se odihnească după greutatea zilei când i se aduse de veste că omul acela „urât la înfăţişare şi cu nume nesuferit" a fost văzut afară, viu şi nevătămat, deşi toate fuseseră făcute conform ordinelor primite.

Împăratul sări cât colo din pat şi îi fulgeră pe toţi cu privirea.
- Legaţi-1! Voi veni îndată! spuse imediat după ce îşi reveni din şoc.

Furios din cale afară a stat Deciu în faţa lui Hristofor. Îl măsură din cap până în picioare, se roti împrejurul lui, ca un monstru în jurul prăzii şi începu a răcni:
- De ce faci aceste lucruri neobişnuite cu magia ta şi ne aduci atâta tulburare? Ce vrei să demonstrezi cu încăpăţânarea asta? Răspunde!

Mucenicul însă nu răspunse nimic. Acest lucru îl făcu pe Deciu să îşi iasă din minţi şi să dea o nouă poruncă ca inculpatului să i se pregătească o platoşă de aramă încinsă puternic la foc. Zis şi făcut. Dar ce era oare acea platoşă încinsă când în pieptul lui Hristofor, în inima sa, se sălăşluia Sfântul Duh? Cu adierea Lui cu totul de neînţeles pentru călăii săi, Sfântul găsea uşurare şi alinare.

Deciu devenea din ce în ce mai furios, în loc să îşi pună serioase întrebări.
- Nu încetezi toate acestea, îţi spun încă o dată? Pentru ultima dată îţi zic şi ascultă-mă bine: adu jertfă zeilor! Nu vezi că Dumnezeul tău nu te vrea lângă el? Nu vezi că nu îi trebuie să te jertfeşti pentru el? Prin urmare, de ce insişti?

În loc de orice altfel de răspuns mucenicul căzu în genunchi şi cu multă căldură ieşiră din gura lui aceste cuvinte: ***„Dumnezeule atotputernice, Iisuse Hristoase, primeşte-mi duhul ca să mă odihnesc lângă Tine, în slava Ta, aşa ca şi fraţii mei".*** Mai adăugă apoi şi alte rugăciuni ce îi arătau credincioşia şi nădejdea în viaţa cea veşnică.

Împăratul, văzându-1 neclintit în credinţă, îi mai strigă pentru ultima dată să jertfească zeilor, altfel îl aştepta pedeapsa cu tăierea capului.

Într-adevăr, nu gândise până atunci Deciu o astfel de pedeapsă? Sigur că se gândise la ea, dar voise să scape de Hristofor într-un mod mult mai dureros pentru acesta. Rezultatul a fost că în realitate l-a făcut să fie mult mai slăvit şi a adăugat şi pe alţii în armata nebiruită a învingătorilor credinţei.

Însoţitorii lui Hristofor, puţini la număr la început, dar înmulţindu-se pe măsură ce înaintau spre locul execuţiei, îl conduceau pe mucenic pe ultimul său drum. Plâng şi şoptesc cuvinte de îmbărbătare. Cer să fie binecuvântaţi. Sunt dintre creştinii care au scăpat ca prin minune din măcelul ce avusese loc cu puţin timp în urmă.

Singurul mod în care putea să-i ajute Sfântul era prin intermediul rugăciunii. Îl rugă pe cel care îl păzea să se oprească puţin pentru a-şi putea face ultima rugăciune. Ceva se mişcă în străfundul acelui om şi îi îndeplini rugămintea, ultima dorinţă a celui condamnat la moarte.

Stând drept în mijlocul drumului, Sfântul începu ca să se roage: ***„Doamne Iisuse Hristoase, Care mi-ai stat aproape de atâtea ori, nevăzutule împărat, Dumnezeu atotputernic, ajută-i pe creştinii din acest oraş şi din tot locul şi dă, Doamne, şi netrebnicului meu trup să găsească har înaintea Ta, harul pe care l-ai dat moaştelor tuturor sfinţilor Tăi. Dă, Doamne, ca fiecare părticică din trupul meu pe care o vor păzi creştinii să aibă putere să alunge departe răutatea diavolească, să facă nefolositoare toate maşinăriile şi capcanele celui rău. Acolo unde vor fi bucăţi din moaştele mele fă, Doamne, să nu cadă grindină, nici mânia Ta să nu se îndrepte înspre acele locuri. Păzeşte acele locuri şi fă-le ca să înflorească şi să rodească la vreme potrivită şi să aibă parte de belşug. Nu îţi cer pentru mine toate acestea. Îmi este de ajuns faptul că mi-ai stat aproape de atâtea ori până acum şi tot ceea ce am primit de la Tine. Îţi cer să faci toate acestea spre slava numelui Tău cel sfânt, acum şi pururi şi în vecii vecilor. Amin."***

Mucenicul a primit în taină înştiinţarea că rugăciunea-testament îi fusese ascultată şi că Dumnezeu îi va îndeplini ceea ce îl rugase. Îi îndeplinise, de altfel, toate câte îi ceruse până acum. Spre deosebire de ultimele cereri, acestea de acum fură rostite în prezenţa prietenilor lui.

Ultima cunună

Ultimul drum al Sfântului Hristofor de aici, de pe pământ, se apropia de sfârşit. Simţea acest lucru cu fiecare pas ce îl aducea mai aproape de locul execuţiei, de locul martiriului pe care îl râvnise atât de mult. O voce interioară îl asigura că Dumnezeu îi primise rugăciunile, binecuvântase tot ceea ce făcuse pentru El,

primise „în miros de bună mireasmă" mărturisirea sa precum şi multele chinuri prin care trecuse.

Sfântul lui Dumnezeu se bucura acum de ultimele clipe desfătându-se cu toate simţirile de apusul de mai, cu toate culorile şi miresmele acestuia.

Strălucea de bucurie şi de fericire şi faţa sa pe care mulţi o dispreţuiseră părea acum frumoasă, ca şi zămislită din nou de dragostea cea dumnezeiască.

Se opriră. Sfântul înţelese şi îi spuse executorului:
- Haide, înainte, nu te sfii, fiule!

Călăul însă nu făcu nici o mişcare. Ba mai mult, ar fi putut spune cineva că pe chipul său se iviră nişte lacrimi.
- Haide, fiule! repetă Sfântul şi adăugă: Fă ceea ce ţi s-a poruncit.

Călăul continuă să rămână nemişcat. Privirile victimei şi ale lui pentru un moment se încrucişară. Atunci Sfântul ridică mâna şi făcu semnul Sfintei Cruci continuând să îşi privească în ochi propriul executor. Acela rămase mai departe fără a schiţa nici cel mai mic gest.

- În numele lui Dumnezeu şi ca să se facă voia Sa, îndeplineşte tinere porunca împărătească! Nu ezita.

Spada se ridică cu greutate, luci pentru o clipă în soare şi când se lăsă în jos, capul lui Hristofor fu separat de trupul său şi şiroaie de sânge se împrăştiară în câmpul înverzit. Înainte ca sângele mucenicului să se verse, cu o mişcare bruscă călăul îşi puse capăt zilelor şi căzu peste trupul lui Hristofor.

Un vuiet de admiraţie amestecată cu teamă se auzi din mulţime: „Slavă adevăratului Dumnezeu! Slavă Lui!"

O bună mireasmă se simţi în atmosferă. Să fi fost de la grădinile de primprejur? Sau era de la trandafirul ce tocmai fusese smuls de pe codiţa lui dar nu înceta să răspândească cu tărie miresme?

„Şi astfel în luna mai, ziua a noua, îşi află sfârşitul mucenicul Hristofor, pe vremea domniei împăratului Deciu" mărturiseşte sinaxarul.

Deciu putea să fie împăratul Romei dar în inimile multora îşi aflase loc de neînlocuit un alt împărat, nevăzut, Mântuitorul Hristos, Cel care transformase pe lup în oaie şi pe călău în mărturisitor.

În ceea ce-1 priveşte pe Deciu, acesta se „liniştit" dinspre partea lui Hristofor. O nouă vijelie începuse să ameninţe împărăţia: goţii. Subestimase până atunci puterea lor. Avusese un alt duşman cu care să se lupte până atunci, creştinii. Întregi valuri de ură a revărsat împotriva lor. Iată însă că goţii începuseră să facă incursiuni în Balcani. Cuceriseră oraşul Filipi.

Biruitor în faţa creştinilor, Deciu a pus punct prigonirilor. A murit în luptă în acelaşi an cu Sfântul Hristofor, 251 d.H. Numele i-a rămas în istorie ca al unuia dintre cei mai mari persecutori ai creştinilor, pe timpul căruia calendarul a fost umplut de sfinţi.

Numele lui Hristofor a fost unul dintre aceşti mucenici în veci să fie pomenit! Încă de timpuriu Biserica a alcătuit slujbe în cinstea memoriei sale, pictori i-au zugrăvit icoana în epoca bizantină şi post bizantină. Una dintre primele biserici închinate Sfântului a fost construită în nordul Africii în anul 452 d.H.

Sfânta Fotini, cea întocmai cu apostolii

Prolog

Despre primii ani de viaţă ai Sfintei Fotini nu se prea cunoaşte mare lucru. Nu se ştie exact când s-a născut, cine i-au fost părinţii, ce stare materială au avut. Ştim un singur lucru cu certitidine, că a dus o viaţă de mare păcătoşenie. Acest lucru l-a dezvăluit Domnul.

Mântuitorul a trecut special prin Samaria pentru a atrage către El acest suflet, chiar dacă prin acest lucru El însuşi îşi prelungea călătoria ce o avea de făcut. A văzut ce comoară ascundea de fapt sub negura păcatelor ce îl acopereau, aşa cum se va arăta în continuare.

Din momentul când L-a cunoscut pe Mântuitorul acolo, în aceea zi binecuvântată, lângă fântâna din Samaria, Fotini şi-a schimbat radical viaţa. A făcut, cum se spune, o întoarcere de o sută optzeci de grade în viaţa ei. A părăsit îndată viaţa păcătoasă de mai înainte şi şi-a dedicat în continuare întreaga viaţă slujirii lui Hristos. S-a luptat din răsputeri până la sfârşitul vieţii ca să-şi răscumpere păcatele şi greşelile făcute până atunci. A încercat să îi îndemne şi pe alţii să vină lângă Domnul, dorind să nu mai meargă şi alţii pe urmele sale. A simţit puterea distructivă a păcatului. A început să întreprindă călătorii în ţări îndepărtate pentru a răspândi credinţa creştină, trecând prin mii de chinuri. A avut în vedere ceea ce se spune în Sfânta Scriptură şi anume că celui care se întoarce de la starea de păcătoşenie la credinţa creştină i se acoperă mulţime de greşeli şi îşi salvează sufletul de la moarte. Prin nenumărate eforturi a adus mulţi înşelaţi din nou pe drumul cel bun. Pentru acest lucru Biserica a numit-o „cea întocmai cu apostolii".

Câţi nu sunt astăzi în situaţia de a o urma pe samarineancă, dar în prima parte, păcătoasă, a vieţii ei! O urmează oare şi în ceea ce priveşte întoarcerea ei? Sau ajung numai la duhovnic, se spovedesc şi se mărginesc numai la acest lucru? Bineînţeles că spovedania este necesară. Este nevoie însă şi de ceea ce se numeşte îndreptarea vieţii. Şi cel mai mare lucru este dragostea faţă de toţi. Să te străduieşti şi pentru mântuirea altor suflete, nu numai pentru al tău personal, aşa cum a făcut Sfânta Fotini.

Dar cum am putea şi noi să facem, ar putea replica cineva, călătorii în ţări îndepărtate ca să răspândim cuvântul Evangheliei? Ar trebui şi poate am putea să facem şi aceste lucruri dacă am avea credinţă. Dar astăzi cineva poate deveni apostol în propria casă sau la locul său de muncă. În tot locul credinţa creştină poate fi propovăduită, fără să trebuiască să te duci acolo. Poţi de exemplu să dăruieşti cu banii câştigaţi de tine cărţi sau broşuri cu conţinut religios. Nu ştii

mai departe cum va lucra Dumnezeu cu ajutorul lor pentru mântuirea sufletelor celor ce vor citi acele lucruri. Câţi se vor întoarce poate spre El, câţi se vor păzi de erezii şi înşelăciuni şi vor deveni chiar lucrători la rândul lor ai Evangheliei. Raiul nu se câştigă cu statul degeaba şi cu traiul uşor, ci cu trudă şi cu lupte duhovniceşti, mai ales pentru răspândirea credinţei creştine.

Vă urăm, iubiţi cititori, ca prin citirea acestor rânduri despre viaţa Sfintei Fotini să luaţi hotărârea de a vă lăsa cu totul în mâinile Domnului, aşa cum a făcut-o şi cea întocmai cu Apostolii.

Dialogul de neuitat cu Mântuitorul Hristos

Sfânta Fotini a fost din părţile Samariei. Din păcate nu a avut o viaţă frumoasă în prima parte a ei. A trăit în păcat. A avut mai mulţi bărbaţi. Nu era privită cu ochi buni în Samaria. Obişnuia să se ducă să scoată apă de la fântână la amiază, când era linişte şi toti ceilalţi se odihneau.

Într-o astfel de după amiază s-a întâlnit, fără să ştie, cu însuşi Iisus care trecuse înadins pe acolo ca să salveze oaia cea pierdută.

Domnul i-a cerut apă. Fotini rămase foarte surprinsă de acest lucru.
- Cum tu, care eşti iudeu, ceri apă de la mine, o samarineancă? "Nu au amestec iudeii cu samarinenii".

I-a spus Domnul:
- Dacă ai fi cunoscut darul pe care Dumnezeu îl dă oamenilor şi cine este acesta care ţi-a cerut apă, tu ai fi fost aceea ce i-ai fi cerut şi el ţi-ar fi dat din apa ce nu se termină niciodată. Ţi-ar fi dat Harul Duhului Sfânt ce este ca o apă duhovnicească, care curăţă, umbreşte, mângâie şi înviază sufletele, fără a se termina niciodată.

- Doamne, îi spuse femeia, desigur că apa despre care vorbeşti nu este din fântâna aceasta adâncă. De altfel nu ai nici vas pe care să îl apleci să bei din fântana asta de aici care este adâncă. De unde ai apa despre care vorbeşti, aceea care curge şi nu se mai termină? Nu cumva eşti mai presus de patriarhul Iacob, cel ce ne-a dăruit această fântână?

- Desigur, îi răspunse Iisus, nu m-am referit la apa din această fântână. Cine bea din apa ei va înseta din nou. Acela însă care va bea din apa pe care Eu i-o voi da nu va înseta în veci. Apa se va preface în el în izvor de viaţă veşnică.

- Doamne, îi spuse femeia samarineancă, dă-mi să beau din apa aceasta ca să nu mai însetez şi să nu mai vin aici să scot de la fântână.

- De vreme ce apa aceasta o ceri nu numai pentru tine, dar şi pentru cei împreună cu care trăieşti, du-te şi cheamă-1 aici pe soţul tău ca să primească şi el în dar aceasta.

- Nu am bărbat, mărturisi femeia.

- Bine ai zis că nu ai bărbat, i-a spus Iisus. Cinci bărbaţi ai avut până acum şi acesta de acum nu îţi este bărbat. Aceasta este adevărat.

- Doamne, îi spuse femeia, după faptul că mi-ai dezvăluit cele ascunse ale mele, văd că eşti profet. Te rog, prin urmare, să-mi lămureşti un lucru: părinţii noştri s-au închinat lui Dumnezeu pe muntele acesta şi voi, iudeii, spuneţi că în Ierusalim trebuie adusă închinare Lui. Tu, ca profet, ce părere ai?

- Crede-mă, femeie, i-a spus Iisus, că va veni repede vremea când nici pe acest munte, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui Ceresc. Voi, samarinenii, vă închinaţi la cele ce nu ştiţi. Noi, iudeii, ne închinăm la Acela pe Care îl ştim mai bine decât toţi. Dovada este că Mesia Care va salva lumea provine dintre iudei pe care Dumnezeu i-a rânduit ca şi popor ales. Curând însă vine vremea şi aş putea spune că ora aceea a şi venit, când adevăraţii închinători se vor închina luminaţi de Duhul Sfânt în deplină cunoştinţă a ceea ce este adevărat. Şi aceasta deoarece şi Tatăl cere cu insistenţă astfel de închinători adevăraţi. Dumnezeu este Duh. De aceea nu este mărginit de vreun loc sau altul. Aceia care I se închină trebuie să I se închine cu toate capacităţile lor interioare, cu dăruirea întreagă a inimii şi a minţii şi cu deplină cunoştinţă a ceea ce înseamnă adevărata veneraţie.

- Ştiu, îi spuse Samarineanca, că va veni Mesia. Când va veni El ne va învăţa toate.

- Eu sunt Mesia, Cel care îţi vorbeşte în acest moment, i-a răspuns Hristos.

Trebuie să ne mirăm de condescendenţa uimitoare a lui Hristos şi anume de faptul că acceptă să dezvăluie unei femei simple şi păcătoase cel mai mare adevăr şi anume că „Dumnezeu Duh este şi cei care I se închină trebuie să o facă în duh şi în adevăr".

Şi femeia însă arătase un mare interes faţă de aceste lucruri. După căinţa ei imediat fugi în oraşul Sihar şi îi chemă pe concetăţenii ei să vină şi ei ca să-L vadă pe Hristos.

Şi să fim atenţi la un lucru. Nu a spus că ea l-a găsit pe Mesia. A spus: „Veniţi ca să-L vedeţi". Deoarece, dacă ar fi spus altfel, aceia ar fi luat-o în zeflemea.

Le-a spus: „Veniţi să vedeţi un om Care mi-a spus toate câte le-am făcut, nu cumva este Hristos?"

Au ieşit prin urmare samarinenii şi au venit, au văzut şi au crezut. L-au rugat să rămână în oraşul lor şi a rămas acolo două zile.

Şi i-au zis oamenii femeii:
- Nu am crezut numai pentru ceea ce ne-ai spus tu, dar şi pentru că noi înşine am auzit şi am cunoscut că Acesta este Hristos, Mântuitorul lumii.

După înălţarea Domnului la cer şi după Pogorârea Duhului Sfânt Fotini fu botezată de către Apostoli împreună cu cei doi fii ai ei şi cu cele cinci surori. Au urmat după aceea Apostolilor predicând ca şi aceştia cuvântul Evangheliei trecând dintr-o ţară în alta, dintr-un loc în alt loc. Au convertit mulţi idolatri la credinţa creştină.

Sfânta Fotini a ajuns astfel în Siria, în Fenicia, în Palestina, în Egipt, în Roma. Şi dacă ne gândim că la acea vreme nu era deloc la îndemână să străbată cineva aşa de mare distanţă, şi încă o femeie! Dar a făcut toate acestea din dragoste către Hristos Care o ajuta ca să le facă posibile pe cele aparent imposibile. De aceea Biserica a numit-o „întocmai ca Apostolii". Acest titlu nu îl poartă decât foarte puţine persoane.

Persecuţia lui Nero

În vremea aceea pe tronul Romei se găsea împăratul Nero (54-68 d.H), cunoscut pentru cruzimea fără seamăn de care dădea dovadă mai ales în lupta împotriva creştinilor. Nero era idolatru şi nu putea să vadă cum credinţa creştină cuprindea în rândurile ei noi valuri de oameni, aşa că lansă o persecuţie cruntă împotriva lor.

După martiriul Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel, prigonitorii îi vânau acum pe ucenicii acestora şi pe toţi cei care credeau în Hristos. Se luptau, nebunii, după cum credeau, ca să şteargă numele Mântuitorului de pe faţa pământului. Nu ştiau însă faptul că, cu cât era mai mare prigonirea, cu atât mai mulţi îmbrăţişau credinţa creştină. Mântuitorul spusese că pe Biserică „porţile iadului nu o vor birui" (Matei 16,18).

Predica Sfintei Fotini

Sfânta Fotini se afla în acea vreme în nordul Africii, în oraşul Cartagina, împreună cu fiul ei mai mic, Iosua. Predica acolo cu multă râvnă cuvântul Evangheliei. Victor, fiul ei mai mare, era soldat în armata romană. Fusese

remarcat de împărat şi înălţat în grad pentru curajul de care dăduse dovadă de nenumărate ori în bătăliile ce se duceau atunci împotriva avarilor. Necunoscându-se faptul că era creştin fu trimis în Italia pentru a persecuta pe fraţii de credinţă.

Nu se îndeplinesc sfaturile lui Sebastian

Guvernatorul Italei, ce era unul dintre cunoscuţii lui Victor, îi spuse prietenește, după cum credea: „Știu foarte bine, generale, că eşti creştin. După cum la fel sunt şi mama şi fratele tău, Iosua. Te sfătuiesc însă pentru a nu fi pusă în pericol viaţa ta să faci ceea ce ţi-a poruncit împăratul, adică să-i pedepseşti pe creştini".

Victor îi răspunse: „Voi face voia Împăratului ceresc şi nemuritor care este Hristos, adevăratul Dumnezeu. Despre ordinul împăratului Nero de a-i persecuta pe creştini nici nu vreau să o aud, darmite să îl îndeplinesc!"

Guvernatorul i-a răspuns: „Te sfătuiesc ca pe un prieten ca să faci ceea ce este bine pentru tine. Dacă faci ceea ce ţi s-a poruncit împăratul va fi mulţumit şi tu vei câştiga bani mulţi în urma acestui lucru. Îţi mai spun să le transmiţi mamei şi fratelui tău să nu mai predice pe faţă pe Hristos şi să nu-i mai înveţe pe greci să-şi renege credinţa strămoşească ca să nu te pui în pericol din cauza lor".

Victor rămâne neclintit în credinţă

Victor i-a răspuns cu bărbăţie:
- Nu voi face niciodată ceea ce mă sfătuieşti. Să-i persecut, adică, pe creştini sau să am foloase de pe urma lor sau să-i sfătuiesc pe mama şi pe fratele meu să nu îi înveţe pe oameni faptul că Hristos este Dumnezeu. Dar sunt creştin ca şi ei şi voi deveni predicator al Evangheliei precum o fac şi ei indiferent de ce urmează să se întâmple.

Îndurerat de cele auzite guvernatorul a adăugat:
- Eu te sfătuiesc să faci ceea ce este pentru binele tău, tu singur să judeci bine ceea ce urmează să faci.

Pedeapsa guvernatorului şi mântuirea lui minunată

De îndată ce a rostit aceste cuvinte, guvernatorul a orbit pe loc. A căzut la pământ şi a încremenit din cauza durerilor de nesuportat ale ochilor. L-au ridicat de la pământ cei care se găseau atunci în apropiere şi l-au dus acasă băgându-l în pat.

Timp de trei zile a rămas aşa, fără să poată articula nici cel mai mic cuvânt. A patra zi a început să strige în gura mare:
- Unul este Dumnezeu, Dumnezeul creştinilor.

Victor a venit lângă el şi l-a întrebat cum de şi-a schimbat părerea.

- Pentru că m-a silit Hristos, prea iubitule Victor. De îndată Victor a început să îl catehizeze arătându-i toate cele ale credinţei, după care l-a botezat. Imediat după ce a ieşit din cristelniţă guvernatorul şi-a recăpătat vederea şi a început să-L laude pe Dumnezeu pentru cele întâmplate.

Lucrurile acestea s-au petrecut în faţa şi a altor idolatri. Aceştia au început să se teamă ca nu cumva să păţească ceva asemănător cu ceea ce păţise guvernatorul. Au alergat îndată la Victor. Acesta cu multă bunăvoinţă şi mărime de suflet a zăbovit ca să-i catehizeze şi pe ei iar pe urmă i-a botezat.

Mânia lui Nero

După ce a trecut câtva timp se auzi în Roma de cele întâmplate cu Victor şi cu guvernatorul. Împăratul a aflat că cei doi predicau aşa cum o făcuseră până de-unăzi Apostolii Petru şi Pavel convingându-i pe mulţi de credinţa în Hristos. A mai aflat Nero că mama lui Victor împreună cu Iosua, fratele lui Victor, a fost trimisă de Apostoli în Cartagina şi că fac şi ei acelaşi lucru acolo.Împăratul a devenit furios din cale afară şi a trimis soldaţi ca să-i aducă la Roma pe toţi creştinii, bărbaţi şi femei.

Domnul se arată martirilor şi îi întăreşte

Înainte ca Nero să treacă la persecuţii, Domnul S-a arătat martirilor şi le-a spus să nu se teamă. Pentru că El îi cheamă întotdeauna pe cei care se trudesc pentru el şi împreună cu El toţi devin biruitori. Apoi i-a spus lui Victor că de atunci încolo numele lui va fi Fotinos şi aceasta deoarece îi va lumina pe mulţi aducându-i la credinţa creştină. Îi mai spuse să-l încurajeze pe Sebastian spre mărturisirea creştină. „Fericit va fi cel care se va lupta până la sfârşit", mai adăugă Domnul după care se făcu nevăzut.

Şi Sfintei Fotini i se arătară toate care urmau să i se întâmple. Porni spre Roma împreună cu mulţi alţi creştini.

Sfânta Fotini în faţa lui Nero

Când sosi în capitala imperiului întreaga Romă se întrebă cine era aceea ce venise împreună cu atâta lume. Cea care cu un curaj ne mai întâlnit bine vestea pretutindeni cuvântul Evangheliei.

Au ajuns atunci în oraş şi Fotinos împreună cu Sebastian şi cu o mulţime de soldaţi. Înainte însă de aceasta, Sfânta Fotini s-a înfăţişat în faţa împăratului împreună cu Iosua şi cu cei dimpreună cu care venise.

Cu aşa zisă nedumerire i-a întrebat Nero pentru ce s-au înfăţişat înaintea lui.

- Am venit ca să te învăţăm credinţa în Hristos, a răspuns fără şovăire Fotini.

Chiar în acel moment împăratul a primit vestea că ajunseseră în oraş guvernatorul Sebastian împreună cu Fotinos. Împăratul i-a chemat la palat. Când i-a avut înaintea ochilor i-a întrebat dacă erau adevărate toate câte s-au auzit despre el. Răspunsul primit îl umplu de mânie. Privindu-i sălbatic pe toţi, le spuse:
- Vă lepădaţi de Hristos sau vreţi să muriţi în chinuri?

Martirii şi-au ridicat ochii spre cer şi au spus:
- Să nu se întâmple, Doamne Iisuse Hristoase, ca să ne lepădăm vreodată de credinţa în tine şi să ne lipsim astfel de dragostea Ta.

Nero i-a întrebat pe primii care sosiseră despre numele lor.

Prima care răspunse fu Sfânta.
- Eu am fost numită de către Mântuitorul Hristos Fotini. Surorile mele se numesc, Anatoli, apoi a doua Foto, a treia Fotis, a patra Paraschevi şi a cincea Chiriachi. Fiului meu celui mare, Victor, Domnul i-a dat numele de Fotinos iar cel de al doilea fiu al meu se numeşte Iosua.

- Toţi sunteţi înţeleşi ca să suferiţi chinuri pentru acel nazarinean şi ca să vă daţi şi viaţa pentru el? a vrut să afle mai departe împăratul Nero.

- Da, toţi, răspunse Sfânta Fotini. Toţi suntem gata să facem acest lucru cu bucurie.

Martiriul credincioşilor

Cuvintele auzite l-au făcut pe Nero să dea ordinul ca să lege mâinile tuturor cu lanţuri grele de fier.

Slujbaşii i-au înşfăcat pe Sfinţi şi i-au dus la locul unde începea martiriul lor. Acolo, după ce i-au pus cu mâinile pe nicovală, călăii au început să îi bată cu lanţuri grele de fier. Făceau cu rândul, schimbându-se de trei ori între ei. Pe martiri părea însă că nu îi atingea nimic din toate acestea.

Nero s-a tulburat foarte mult la auzul celor întâmplate, la auzul minunilor ce se întâmplau la locul de tortură. Dădu un nou ordin ca să li se taie mâinile.

Călăii au înşfăcat-o atunci pe Sfânta Fotini, i-au pus mâinile pe nicovală şi au început să o lovească sălbatic cu cuţitele fără nici un fel de rezultat însă. Dimpotrivă, aceia care făceau acel lucru au paralizat căzând jos ca morţi.

Sfânta Fotini, vie şi nevătămată, mulţumea Domnului, nefiindu-i frică de ceea ce putea păţi de la oameni, având toată nădejdea în El.

Împăratul a căzut pe gânduri neştiind ce măsuri să mai ia în faţa celor întâmplate, cum să îi determine pe martiri să-şi renege credinţa.

Bărbaţii în închisoare şi femeile sub baldachin aurit

Nero a dat ordin ca bărbaţii să fie trimişi la închisoare. Femeilor, adică lui Fotini şi celor cinci surori ale ei, le-a pregătit o stratagemă. Le-a dat poruncă să meargă să stea sub un baldachin aurit. A dat ordin de asemenea ca să li se pregătească masă îmbelşugată şi să stea pe tronuri de aur. Le-a pregătit şi îmbrăcăminte luxoasă şi multe podoabe. După aceea a poruncit fiicei sale Domnina să meargă să le ţină companie. Credea netrebnicul că aşa le va convinge pe sfinte să-şi schimbe părerea şi să jertfească zeilor.

Le-a promis că dacă vor renega credinţa creştină toate acelea şi încă multe asemenea vor fi ale lor pe vecie. Le-a mai spus că va avea grijă ca de atunci înainte să fie înconjurate cu mare cinste. Amăgitorul se înşela însă amarnic.

Deoarece sfintele aveau gândul numai la cele dumnezeieşti şi dispreţuiau slava lumii acesteia. Nici nu s-au uitat la toate câte li se pregătiseră. Cel mai mare dar l-au socotit a fi compania Domninei, dar cum să-şi fi imaginat acestea înşelătorul?

Sfânta face cunoştinţă cu fata lui Nero

- Bucură-te, mireasă a lui Hristos! o salută Sfânta Fotini.

- Bucură-te şi tu, doamnă, sfeşnic al lui Hristos, răspunse Domnina.

De îndată ce auzi acea salutare, Sfintei Fotini îi săltă inima de bucurie văzând că şi Domnina pomeneşte numele Mântuitorului. A luat-o în braţe şi a sărutat-o pe obraji. După aceea i-a vorbit îndelung despre credinţa creştină.

Slujitoarele fetei de împărat, nu puţine la număr, cam o sută de tinere, au vrut şi ele să audă apoi despre noua credinţă. Pe toate le-a învăţat cu multă răbdare Sfânta cele ale credinţei şi apoi le-a botezat.

Domnina luă numele de Antuza. îndată după ce primi botezul, Antuza puse la dispoziţia săracilor toate bijuteriile de mare preţ, banii şi toate bogăţiile ce le dăduse împăratul.

Sfânta împreună cu cele dimpreună cu ea îşi continuă martirul

Nero s-a întristat când a aflat de cele întâmplate şi s-a umplut de mânie împotriva martirilor. A dat ordin să se aprindă un cuptor şi să se facă foc mare acolo timp de şapte zile şi după aceea să o bage pe Sfântă înăuntru şi pe toţi cei dimpreună cu ea, bărbaţi şi femei. A mai poruncit să fie ţinuţi acolo timp de trei zile, crezând, cel fără de minte, că astfel îi va arde pe toţi de vii. După ce trecu timpul poruncit, când s-a deschis cuptorul toţi au fost găsiţi înăuntru neatinşi de foc, slăvind pe Dumnezeu.

Când au văzut acest lucru soldaţii au rămas fără glas. Nu îşi puteau explica ce şi cum se întâmplase. Mulţi dintre locuitorii Romei au alergat atunci să vadă noua minune, începând şi ei să-L slăvească pe Dumnezeu. Astfel de minuni vedeau idolatrii şi începeau să creadă în adevăratul Dumnezeu.

Sfânta împreună cu copiii şi surorile ei beau otravă

Înfricoşătorul tiran a auzit şi despre această minune şi atunci a luat altă decizie şi anume de a li se da tuturor să bea otravă. Pentru acest scop l-au chemat pe magul Lambadio cel care se ocupa cu astfel de lucruri.

Prima dată i s-a dat Sfintei Fotini să bea. Când a luat în mâini băutura i-a spus magului: „Nu ar trebui să ţinem în mâinile noastre aşa ceva ce ai pregătit tu întrucât nu eşti curat. Dar ca să vezi şi să cunoşti şi tu, împărate şi acest vrăjitor puterea lui Hristos, iată sunt prima dintre toţi care beau în numele Domnului nostru Iisus Hristos, după care vor bea şi ceilalţi ce sunt împreună cu mine".

Au băut, aşadar, toţi din acea băutură amestecată cu otravă. Cu ajutorul Mântuitorului Hristos au rămas toţi nevătămaţi, ca şi când nu ar fi băut nimic.

Otrava devine mai puternică

Vrăjitorului nu-i venea să-şi creadă ochilor. Se întoarse către Sfânta Fotini şi îi spuse că are şi altă băutură, mai puternică, mai „eficace"; dacă o vor bea şi pe aceea atunci el se va lăsă păgubaş şi va crede în acelaşi Dumnezeu cu ei.

A adus acea băutură şi le-a dat-o martirilor ca să o bea. Nici unul nu s-a dat înapoi. Vrăjitorul rămase uimit.

Vrăjitorul devine creştin şi i se taie capul

Îndată şi-a strâns toate cărţile sale vrăjitoreşti şi le-a dat foc. După aceasta mărturisindu-şi noua credinţă, se boteză luând numele de Teoclit. Când a aflat împăratul a dat poruncă soldaţilor să-l bage la închisoare. Aceia l-au luat pe sus şi l-au dus în afara oraşului. Acolo i-au tăiat capul cu sabia. A fost aşadar primul dintre toţi care a luat cununa martiriului.

Se aruncă plumb încins în gura Sfintei

Văzând Nero că nimic nu îi putea vătăma pe martiri a dat poruncă să se topească plumb, să fie amestecat cu pucioasă şi să se arunce totul în gura lui Fotini şi pe spatele celorlalţi sfinţi.

Când soldaţii au trecut la îndeplinirea noului ordin toţi martirii au strigat deodată: îţi mulţumim, Doamne Iisuse Hristoase, că prin plumbul clocotit ne-ai răcorit inimile simţindu-l ca şi pe un vânticel uşor.

Împăratul rămase din nou mut de uimire la vederea acestei noi minuni, dar inima sa era de fier în continuare.

A dat ordin să-i spânzure pe martiri şi să le jupoaie pielea şi în acelaşi timp să îi atingă cu torţe. Cu cât erau mai înfricoşătoare chinurile ce se apropiau de ei, cu atât mai mult erau întăriţi sfinţii ca să le suporte şi să iasă nevătămaţi din ele. Primeau har astfel şi îl slăveau fericiţi pe Dumnezeu.

Aruncă oţet şi pucioasă în ochii Sfinţilor

Crezând că astfel îi va învinge pe duşmanii lui, Nero a dat o nouă poruncă şi anume de a se arunca oţet amestecat cu pucioasă în nările şi în ochii martirilor. Aceia spuneau însă că simţeau toate acelea ca pe o miere dulce.

Orbiţi şi băgaţi în închisoare împreună cu şerpii

Nero s-a înfuriat peste măsură şi a dat poruncă să li se ia lumina ochilor şi să fie aruncaţi apoi în întunericul închisorii pline cu şerpi veninoşi. S-au îndeplinit şi aceste noi ordine şi Sfinţii prea măreau pe Dumnezeu în continuare. Şerpii au murit toţi şi în locul mirosului greu o bună mireasmă se răspândi în tot locul.

Întunericul devenise luminos şi în mijlocul tuturor stătu însuşi Domnul nostru Iisus Hristos zicându-le ca altădată Sfinţilor Apostoli: Pace vouă! După aceea în timp ce o prinse pe Sfânta Fotini de mână şi o ridică mai adăugă:
- Bucuraţi-vă totdeauna, pentru că eu sunt cu voi în toate zilele. Îmbărbătaţi-vă şi prindeţi curaj.

După aceea se făcu nevăzut. De pe trupurile martirilor căzură rănile ca nişte solzi şi se făcură astfel din nou vii şi nevătămaţi, dar mai ales foarte întăriţi în credinţă.

Închisoarea devine loc de propovăduire

Mâniat din cale afară Nero a dat ordin atunci ca Sfinţii să fie ţinuţi în închisoare timp de trei ani ca să se înveţe minte. Poate or să moară între timp, gândea netrebnicul.

După ce au trecut cei trei ani împăratul a trimis pe cineva ca să-l scoată pe un soldat din aceeaşi închisoare în care erau şi creştinii. Slujbaşul a rămas mut de uimire la vederea martirilor nevătămaţi. I-a povestit apoi împăratului că toţi fuseseră vindecaţi în chip minunat, vedeau, erau sănătoşi, cântau imnuri şi în tot locul se simţea o mireasmă ne mai întâlnită...Devenise un loc unde se prea măreа numele Dumnezeului creştinilor. Foarte multă lume a alergat ca să vadă cu proprii ochi şi mulţi au crezut şi s-au botezat.

Pe cruce

Împăratul aproape că a înnebunit atunci de furie. Le-a dat ordin soldaţilor să îi aducă în faţa lui.

- Nu v-am dat ordin să nu predicaţi în închisoare? Vă voi pedepsi amarnic pentru ceea ce aţi făcut.

- Fă ce pofteşti nimic nu ne va opri să-L pro-povăduim pe Domnul nostru Iisus Hristos, Cel care a făcut cerul şi pământul.

La auzul acestora Nero, ne mai având ce să facă, a dat ordin să fie răstigniţi cu capul în jos pe cruce şi să le jupoaie pielea timp de trei zile. După ce au adus la îndeplinire cele poruncite, acei oameni fără inimă i-au mai lăsat încă patru zile

aşa spânzuraţi, rânduind paznici ca să-i păzească. După aceea s-au dus să vadă dacă mai trăiau. La vederea trupurilor spânzurate slujbaşii au orbit pe loc.

Îngerul Domnului a coborât din cer şi i-a desfăcut pe martiri, i-a îmbrăţişat dându-i jos de pe cruce şi i-a vindecat de toate rănile.

Sfânta Fotini face minuni

Sfintei Fotini i se făcu milă de slujbaşi şi făcu rugăciune ca Domnul să aibă milă de ei şi pe dată aceia şi-au recăpătat vederea. Au crezut atunci toţi în Domnul şi s-au botezat.
Nero a dat atunci ordin ca să fie jupuit trupul Sfintei Fotini. Când suferea acele chinuri Sfânta rostea versuri din psalmi: „Doamne, cercetatu-m-ai şi m-ai cunoscut" (Ps.138,1).

Sfânta a fost aruncată într-o fântână uscată, iar pielea ce fusese sălbatic smulsă de pe trupul ei aruncată în râu.

Sfinţii sunt jupuiţi de vii

Pe ceilalţi martiri, pe Sebastian, pe Fotinos şi pe Iosua i-au aşteptat alte chinuri şi mai grozave, în afara jupuirii lor de vii. Celor cinci surori ale sfintei li s-au tăiat sânii şi apoi au fost jupuite şi ele de vii la rândul lor.

Când s-au dus slujitorii pentru a face acelaşi lucru şi Sfintei Fotis, aceea nu a acceptat să se apropie nimeni de ea şi singură a început să-şi rupă pielea de pe ea. Torţionarul rămase uimit şi dădu ordin ca să fie legate cele două picioare ale sfintei de două vârfuri de copaci pe care îi legaseră. Când le-au dat drumul, trupul sfintei s-a desfăcut în două şi sfânta şi-a dat duhul în mâinile Domnului. Nero a dat apoi ordin ca toţi ceilalţi să fie omorâţi prin tăiere cu sabia.

Sfârşitul Sfintei Fotini

Pe Sfânta Fotini au scos-o din fântână şi au băgat-o la închisoare. Sfânta rămăsese singură şi era foarte îndurerată că Domnul nu îi făcuse şi ei parte de cununa martirică. Îl ruga cu lacrimi fierbinţi şi Acesta a venit din nou, a făcut de trei ori deasupră-i semnul Sfintei Cruci şi a vindecat-o de toate rănile.

Fotini şi-a dat sufletul în mâinile Domnului după multe zile în care a cântat imne de slavă şi a înălţat rugăciuni.

În acest fel au plecat toţi la Domnul pe Care aşa de mult L-au dorit, de Care să avem parte fiecare dintre noi, prin rugăciunile tuturor. Amin.

Conform tradiţiei, Sfântul Hristofor a fost de neam barbar. Ajuns soldat în serviciul Romei a cunoscut credinţa creştină prin descoperirea pe care i-a făcut-o un monah . Fiind un om puternic, bine legat, i se dădu următoarea ascultare şi anume de a-i trece în spinare pe oamenii ce locuiau lângă un râu adânc şi volburos şi nu puteau comunica cu cei care locuiau de partea cealaltă.

Într-o bună zi văzu un copil care îi făcea semne de pe celălalt mal ca să-l ajute să treacă râul. Îl ridică pe umeri si in timp ce traversa râul avu parte de o surpriză: copilaşul devenea din ce în ce mai greu, ajungând aproape să-l zdrobească prin greutate, când ajunse cu el pe malul celălalt. Când totuşi reuşi şi îl dădu jos se întoarse către el şi îi spuse că dacă ar fi ridicat întreg universul nu ar fi fost atât de greu ca el...

Surpriza fu şi mai mare când primi din partea copilului răspunsul că el, uriaşul, nu a ridicat pe umeri întreg universul ci pe Cel care a creat cerul şi pământul. Şi se făcu nevăzut. De atunci, aproape fără voia sa, Sfântul deveni Hristofor, adică „purtător de Dumnezeu".

Sfânta mare muceniţă Fotini este femeia samarineancă despre care povesteşte Sfânta Evanghelie că a vorbit cu Domnul nostru Iisus Hristos la puţul lui Iacov şi a crezut în El. A primit botezul de la Sfinţii Apostoli în ziua Cincizecimii, împreună cu doi fii ai săi şi cu cinci surori, urmând lor şi propovăduind credinţa întru Hristos din loc în loc şi din ţară în ţară, întorcând pe mulţi slujitori de idoli de la păgânătate şi făcându-i creştini. A primit cununa muceniciei în zilele împăratului păgân Nero.

Conform tradiţiei, Sfântul Hristofor a fost de neam barbar. Ajuns soldat în serviciul Romei a cunoscut credinţa creştină prin descoperirea pe care i-a făcut-o un monah . Fiind un om puternic, bine legat, i se dădu următoarea ascultare şi anume de a-i trece în spinare pe oamenii ce locuiau lângă un râu adânc şi volburos şi nu puteau comunica cu cei care locuiau de partea cealaltă.

Într-o bună zi văzu un copil care îi făcea semne de pe celălalt mal ca să-l ajute să treacă râul. Îl ridică pe umeri si in timp ce traversa râul avu parte de o surpriză : copilaşul devenea din ce în ce mai greu, ajungând aproape să-l zdrobească prin greutate, când ajunse cu el pe malul celălalt. Când totuşi reuşi şi îl dădu jos se întoarse către el şi îi spuse că dacă ar fi ridicat întreg universul nu ar fi fost atât de greu ca el...

Surpriza fu şi mai mare când primi din partea copilului răspunsul că el, uriaşul, nu a ridicat pe umeri întreg universul ci pe Cel care a creat cerul şi pământul. Şi se făcu nevăzut. De atunci, aproape fără voia sa, Sfântul deveni Hristofor, adică „purtător de Dumnezeu".

Sfânta Mare Mucenită Fotini este femeia samarineancă despre care povesteşte Sfânta Evanghelie că a vorbit cu Domnul nostru Iisus Hristos la puţul lui Iacov şi a crezut în El. A primit botezul de la Sfinţii Apostoli în ziua Cincizecimii, împreună cu doi fii ai săi şi cu cinci surori, urmând lor şi propovăduind credinţa întru Hristos din loc în loc şi din ţară în ţară, întorcând pe mulţi slujitori de idoli de la păgânătate şi făcându-i creştini. A primit cununa muceniciei în zilele împăratului păgân Nero.

6 422636 002366